

ÖVERSIKTSPLAN 2040

Örnsköldsviks kommun

Bilaga D1. Samrådsredogörelse – synpunkter från myndigheter, regioner och kommuner

Granskningshandling

Bilaga D1. Samrådsredogörelse – synpunkter från myndigheter, regioner och kommuner.

Översiktsplan 2040 - Örnsköldsviks kommun

Granskningshandling 2025-09-03

Kontakt

Örnsköldsviks kommun

Järnvägsgatan 6

891 88 Örnsköldsvik

0660 - 880 00

kontaktcenter@ornskoldsvik.se

www.ornskoldsvik.se

Innehållsförteckning

Myndigheter, Regioner och Kommuner.....	4
Myndigheter.....	4
Försvarmakten.....	4
Kollektivtrafikmyndigheten, Din Tur.....	4
Luftfartsverket	6
Länsstyrelsen Västernorrland.....	7
Länsstyrelsen Västerbotten	41
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	42
Polisen.....	44
Post-och telestyrelsen.....	44
Sametinget	46
Statens geotekniska institut	50
Sjöfartsverket.....	52
Skogsstyrelsen	52
Svenska kraftnät.....	53
Sveriges geologiska undersökning (SGU)	59
Trafikverket	59
Regioner	69
Region Västernorrland.....	69
Kommuner	77
Kramfors kommun.....	77
Härnösands kommun.....	77
Sollefteå kommun.....	80
Sundsvalls kommun	81
Åsele kommun.....	81

Myndigheter, Regioner och Kommuner

Myndigheter

Försvarsmakten

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Försvarsmakten avstår i detta fall från att yttra sig gällande översiktsplanen. Då riksintressen för totalförsvarets militära del ska redovisas och tillgodoses i översiktsplanen vill Försvarsmakten upplysa om att det på Försvarsmaktens hemsida (www.forsvarsmakten.se/riksintressen) och i riksintressekatalogen för aktuellt län finns aktuellt planeringsunderlag för riksintressen för totalförsvarets militära del. På hemsidan finns bla. kartunderlag för de öppett utpekade riksintresseanspråken (både PDF-kartor och som geodata)	Noterat. Tack för yttrandet.	Nej

Kollektivtrafikmyndigheten, Din Tur

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
KTM ställer sig positivt till skrivelserna om att göra kollektivtrafiken tillgänglig och användbar för alla genom en medveten utformning av den fysiska miljön kring hållplatslägen, såsom anslutande gång- och cykelväg. Av betydelse är åtgärder för att göra hållplatser tillgänglighetsanpassade och trafiksäkra, i detta arbete kan KTM antagna hållplatshandbok ge vägledning. Med fördel bör KTM vara delaktig i kommande framtagande av trafik samt placering och utformning av hållplatsåtgärder. KTM vill betona att det är viktigt att tidigt i planeringen väga in kollektivtrafikförsörjning och möjliggöra för lämpliga sätt att ta sig till och ifrån busshållplatser.	Noterat. Tack för yttrandet.	Nej
KTM instämmer i att förbättrad kollektivtrafik stärker såväl arbetsgivares möjligheter att säkra sin kompetensförsörjning som individers möjligheter att säkra sin egenförsörjning. Kompetensförsörjning är en viktig tillväxtfråga både lokalt och regionalt. Att planera för utveckling och exploatering i och i anslutning till kollektiva stråk ger förutsättningar till kollektivt resande för dagens och morgondagens arbetskraft. Det är också mer	Noterat. Tack för yttrandet.	Nej

<p>kostnadseffektivt att i planeringen nyttja befintligt linjenät än att investera i helt nya linjer och hållplatser.</p>		
<p>Genom god planering kan kollektivresandets attraktionskraft öka. Många avvägningar och prioriteringar görs i senare planeringsskeden. Det är därför viktigt att genomgående prioritera och verka för tillgänglighet till kollektivtrafik och gång- och cykelvägar.</p>	<p>Noterat. Tack för yttrandet.</p>	<p>Nej</p>
<p>KTM ser positivt på avsiktsförklaringen om att förbättra framkomligheten och tryggheten för gång, cykel och kollektivtrafik. Att ge icke bilburna trafikanter större utrymme i det offentliga rummet ökar attraktiviteten för kollektivtrafik vilket bidrar till fler hållbara resor och därmed lägre klimatpåverkan.</p>	<p>Noterat. Tack för yttrandet.</p>	<p>Nej</p>
<p>I Örnsköldsviks kommun finns många besöksmål av betydelse för hela regionens besöksnäring. I arbetet med platsutveckling behöver hänsyn tidigt tas till att främja tillgänglighet både för boende och för tillfälliga besökare som kan ha andra önskemål och behov av transporter. Centralortens två resecentrum hanteras i kommunens fördjupade översiktsplan och ingår inte i detta förslag på översiktsplan. Resecentrum är viktiga noder för resande vilket gör dem till målpunkter för olika trafikslag. Örnsköldsviks kommun har en ambition om att förbättra möjligheterna att enkelt byta mellan olika hållbara trafikslag genom att anta ett hela resan-perspektiv vid trafikplanering. KTM anser att detta är ett viktigt angreppssätt. För en tillfällig besökare eller arbetspendlare är det till exempel betydelsefullt med smidiga övergångar från tågresor till busstrafik och gång eller cykel.</p>	<p>Noterat. Synpunkten bedöms överensstämma med planförslaget och ingen justering har gjorts.</p>	<p>Nej</p>
<p>KTM vill vidare påtala att tillgång till pendelparkering och cykelparkering och att på ett säkert sätt kunna byta mellan olika busslinjer är centralt för en välfungerande kollektivtrafik. Pendelparkeringar och cykelparkeringar har också förmågan att utöka upptagningsområdet för kollektivtrafiken ytterligare.</p>	<p>Noterat. Tack för yttrandet.</p>	<p>Nej</p>

Luftfartsverket

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
<p>I översiktsplanen nämns ingenting om flyghinder för den civila luftfarten. Endast Försvarsmaktens regler nämns. Vad som gäller avseende civil luftfart bör nämnas i alla översiktsplaner för att säkerställa att LFV och Försvarsmakten remitteras i dessa ärenden.</p> <p>LFV vill påminna om att följande gäller för civil luftfart: Alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, vindkraftverk, skyltar, konstverk, byggnader etc. som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan ska remitteras till LFV. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet till havs eller i insjö ska även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras.</p>	<p>Beaktas. Planbeskrivningen har kompletterats med en riktlinje under 4.4.6 Flygplats</p>	<p>Ja</p>
<p>LFV vill i egenskap av sakägare för CNS-utrustning avge följande yttrande: I översiktsplanen nämns ingenting om flyghinder för den civila luftfarten, endast Försvarsmaktens regler nämns. Vad som gäller avseende civil luftfart bör nämnas i alla översiktsplaner för att säkerställa att LFV och Försvarsmakten remitteras i dessa ärenden. LFV vill påminna om att följande gäller för civil luftfart:</p> <p>Alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, vindkraftverk, skyltar, konstverk, byggnader etc. som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan ska remitteras till LFV. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet till havs eller i insjö ska även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras.</p>	<p>Planförslaget har kompletterats i kapitel 4.4.6 Flygplats.</p>	<p>Ja</p>

Länsstyrelsen Västernorrland

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
<p>Samlad bedömning</p> <p>Örnsköldsviks nuvarande översiktsplan är från 2012. Länsstyrelsen ser därför positivt på att kommunen har valt att ta fram ett förslag till ny översiktsplan. Sammantaget anser Länsstyrelsen att översiktsplanen har en tydlig struktur och den digitala versionen av översiktsplanen är begriplig och användbar. I karttjänsten har kommunen även inkluderat ett antal relevanta planeringsunderlag.</p>	<p>Kommunen tackar för synpunkten.</p>	<p>Nej</p>
<p>Länsstyrelsen anser att vissa av riktlinjerna i översiktsplanen hålls på en väl övergripande nivå och i vissa fall främst är en upprepning av lagstiftning. Det gäller exempelvis riktlinjerna för jordbruksmark och gestaltad livsmiljö. Länsstyrelsen ställer sig i dessa fall frågande tillkom översiktsplanen kommer vara tillräckligt vägledande för kommande prövningar, detaljplaner och bygglov. Det gäller även förde riktlinjer som anger att hänsyn ska tas till riksintresse, men inte hur. Länsstyrelsen saknar även förtydligande riktlinjer för bland annat vattenförsörjning och LIS-områden.</p>	<p>Planförslaget har justerats och kompletterats gällande text och riktlinjer gällande flertalet av de frågor länsstyrelsen tar upp i sin synpunkt. Förhoppningen är att planförslaget ger en tydligare bild av kommunens ställningstaganden gällande mark- och vattenanvändningen samt ger en god vägledning i kommande skeden.</p>	<p>Ja</p>
<p>Länsstyrelsen saknar kommunens ställningstagande i vattenområdet. Översiktsplanen är ett viktigt underlag vid samråd om utpekande av nya kustnära områden för havsbaserad vindkraft.</p>	<p>Kommunens delar den nationella havsplanen för Bottniska vikens identifierade användningar och prioriteringar jämte varandra. Kommunens ställningstagande i vattenområdet finns i kapitel 4.8.2 Hav. Användningarna i havsplanens karta stämmer inte överens med Boverkets ÖP-modell varför kommun valt att inte inkludera detta i markanvändningskartan. På längre sikt kan detta bli aktuellt.</p>	<p>Nej</p>
<p>Hållbarhetskonsekvensbedömningen (HKB) och dess underbilagor lyfter många värdefulla beskrivningar, aspekter, specifika åtgärdsförslag och rekommendationer. Länsstyrelsen anser att översiktsplanen skulle kunna bli ännu bättre och vassare om kommunen arbetade in dessa i översiktsplanen.</p>	<p>Flera av de åtgärdsförslag som finns i HKB och översiktsplanens andra bilagor har arbetats in i planförslaget efter samrådet. Fokus har i huvudsak legat på miljökvalitetsnormer, grundvattenförekomster samt vatten- och avloppslösningar.</p>	<p>Ja</p>

<p>I planförslaget hänvisar kommunen till ett antal av kommunens planeringsunderlag. Exempelvis nämns kulturmiljöprogrammet, Vattentjänstplan och Bostadsförsörjningsanalys. Länsstyrelsen anser att det är lite otydligt vilka underlag kommunen hänvisar till och var de finns. Kommunen skulle med fördel kunna förtydliga detta inför granskningen.</p>	<p>Hänvisning till de olika planeringsunderlagen finns inlagda i kapitel 1.4</p>	<p>Ja</p>
<p>Kommunen har valt att inte inkludera den fördjupade översiktsplanen (FÖP) för Örnsköldsviks centralort från 2020 i aktuellt planförslag. FÖP:en ska fortsätta gälla, dock med justeringar gällande LIS. Länsstyrelsen vill betona att det är av vikt att den kommuntäckande överstiksplanen och FÖP:en hålls ihop och att de övergripande riktlinjerna för dessa inte står i strid med varandra. Detta för att det ska vara tydligt för både kommunens invånare och vid kommande prövningar vad som gäller. Att FÖP:en inte är digital gör det dessutom svårare att läsa ihop planernas markanvändningskartor. Länsstyrelsen anser att kommunen bör förtydliga hur översiktsplanen och FÖP:en förhåller sig till varandra. Finns det</p>	<p>Planförslaget har kompletterats under kapitel 1.3 med tydligare information kring hur planerna förhåller sig till varandra. Kartan har kompletterats med en länk till FÖP20's karta. Dock är värt att notera att FÖP20 inte har en markanvändningskarta i samma bemärkelse som planförslaget eftersom det togs fram innan Boverkets ÖP-modell och dessutom inte är digital. Den fördjupade översiktsplanen för centralorten ska i framtiden arbetas in i den kommunomfattande översiktsplanen.</p>	<p>Ja</p>
<p>För de frågor Länsstyrelsen särskilt har att bevaka enligt 3 kap. 10 § PBL bedömer Länsstyrelsen i samrådet att: - Riksintresse för totalförsvarets civila del, transmissionsnätet, inte tillgodoses fullt ut. Övriga berörda riksintressen tillgodoses i huvudsak, men kommunen behöver göra vissa kompletteringar gällande riksintresse för friluftsliv, naturvård och rennäring. Ett förtydligande behövs även gällande att en bedömning av påverkan på riksintressenas värden även kan behövas för åtgärder som vidtas utanför ett riksintresseområde. Länsstyrelsen noterar också att stat och kommun har olika syn på ett antal objekt som tidigare varit av riksintresse för kommunikationer.</p>	<p>Planförslaget har kompletterat angående riksintresse för transmissionsnätet i både text och karta. Se kapitel 6.2 Totalförsvarets intressen samt i 4.5.2 Större kraftledning och ställverk. För övriga riksintressen, se svar på enskilda synpunkter nedan.</p>	<p>Ja</p>
<p>forts Påverkan på miljökvalitetsnormer för vatten enligt 5 kap. MB hanteras på ett bra sätt. Länsstyrelsen ser dock att kommunen med fördel kan arbeta in fler av de åtgärdsförslag och riktlinjer som anges i hållbarhetskonskvensbedömningen och dess bilagor.</p>	<p>Se tidigare svar angående åtgärdsförslagen.</p>	<p>Ja</p>

<p>Länsstyrelsen bedömer att den landsbygdsutveckling i strandnära läge som föreslås i översiktsplanen i huvudsak är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB. Länsstyrelsen anser dock att det behövs ett förtydligande av vad kommunen menar med redan ianspråktagen samt tydliggöra riktlinjerna om fri passage. För de LIS-områden som ligger inom riskområden för naturolyckor behöver kommunen också komplettera med bedömning av lämpligheten.</p>	<p>Beaktas. Riktlinje om fri passage är justerad för att tydliggöra syftet.</p> <p>Riktlinje under kapitel 5.2 har omformulerats för att beskriva att LIS-dispens endast kan lämnas vid obebyggda sjöar.</p> <p>Områden som ligger inom riskområde för naturolyckor har antingen fått ny avgränsning eller kompletterats med riktlinjer som anger i vilka fall bebyggelse kan vara lämplig att pröva utifrån markens förutsättningar.</p>	<p>Ja</p>
<p>Frågor som berör mark- och vattenområden och som angår angränsande kommuner samordnas på ett lämpligt sätt.</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	<p>Nej</p>
<p>Fort. Bebyggelse och byggnadsverk i stort inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion. Länsstyrelsen anser dock att kommunen behöver komplettera översiktsplanen vad gäller bergras och blocknedfall, vattenförsörjning samt klimatanpassning.</p>	<p>Kapitel 6.6 har kompletterats med information om bergras och blocknedfall. I kapitel 4.1 finns text och riktlinjer kopplat till kommunen ställningstagande för tillgång till vatten.</p>	<p>Ja</p>
<p>Riksintressen 3 och 4 kap. Länsstyrelsen vill inledningsvis påpeka att en åtgärd kan innebära påtaglig skada på ett riksintresse och därför vara otillåten även om åtgärden vidtas utanför ett riksintresseområde. Det som spelar roll är åtgärdens konsekvenser för riksintressets värden och egenskaper. Länsstyrelsen anser att kommunen bör förtydliga detta i översiktsplanen eftersom det är viktigt att ha med inför kommande skeden och prövningar.</p>	<p>Text i kapitel 6.1 har justerats utifrån synpunkten. I kommande skeden behöver åtgärdernas påverkan på riksintressen utredas även om det sker utanför riksintressets områden.</p>	<p>Ja</p>
<p>Länsstyrelsen saknar kommunens bedömning av hur hänsyn ska tas till riksintressen. Nu framgår det av översiktsplanen på fler ställen att hänsyn ska tas. Kommunen bör fundera på om det är tillräckligt vägledande för kommande skeden och prövningar.</p>	<p>Planförslaget har förtydligats kring hur hänsyn ska tas till olika riksintressen. Beroende på vilka åtgärder som föreslås i senare skede krävs dock vidare utredning i de enskilda fallen för att säkerställa att betydande negativ påverkan inte sker.</p>	<p>Ja</p>

<p>I kapitel 6 Riksintressen och andra värden, finns ett avsnitt om riksintressen inom Höga kusten. Där listas exempelvis de riksintressen för naturvård och friluftsliv som finns inom Höga kusten. Utöver dessa finns dock fler områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv i kommunen, men som inte ligger inom Höga kusten. Länsstyrelsen vill lyfta frågan om kommunen anser att det är tillräckligt tydligt i översiktsplanen att de riksintressen som listas i det avsnittet inte är en uttömmande lista över alla kommunens riksintressen för naturvård och friluftsliv.</p>	<p>Kommunen bedömer att Höga kusten med alla riksintressen och världsarv utgör en komplex del av kommunen varför detta beskrivs särskilt i kapitel 6.3. Övriga riksintressen inom kommunen beskrivs i översiktsplanens bilaga C där även bedömning av eventuella konflikter och förslag till hänsyn. Generellt förhållningssätt till riksintressen finns beskrivet i kapitel 6.1.</p>	<p>Nej</p>
<p>Kommunikationer 3 kap. 8 § MB Exploatering nära transportanläggningar får inte påverka möjligheterna till drift, underhåll och framtida utveckling av anläggningen. För att anläggningen ska kunna nyttjas krävs också att den skyddas mot åtgärder som fysiskt kan skada anläggningen. Om det inte går att åtgärda skadan utan betydande ekonomiska konsekvenser, eller omfattande negativa konsekvenser i övrigt, kan det leda till att utnyttjandet försvåras påtagligt.</p>	<p>Planhandlingen har kompletterats med en riktlinje i MAV TIV 4.4.1 om att det vid utbyggnad av större verksamhets- och bostadsområden behöver utredas hur trafikförsörjningen till och från området ska ske. Utredningar får visa den lämpliga anslutningar. De områden för ändrad markanvändning som ligger i anslutning till E4 har kompletterats med riktlinje angående påverkan på riksintresset.</p>	<p>Ja</p>
<p>Kommunen pekar ut ett antal industri och verksamhetsområden (VIV) i anslutning till E4, som är av riksintresse för kommunikationer. För att utveckling i dessa områden inte ska påtagligt skada riksintresset behöver kommunen i kommande skeden utreda påverkan på riksintresset.</p>	<p>Se svar ovan.</p>	<p>Ja</p>
<p>Kommunen lyfter att Örnsköldsviks Airport bör vara av riksintresse för kommunikationer samt dess anslutningsvägar 1067 och 1075. Länsstyrelsen vill upplysa om att det pågår ett arbete hos Trafikverket om revidering av vilka objekt och flygplatser som ska ingå i riksintresse för kommunikationer. Enligt uppgift ska arbetet genomföras under 2025 med beslut i mitten av 2026. Länsstyrelsen förutsätter fortsatt dialog med Trafikverket.</p>	<p>Noterat, synpunkten är informativ och ingen justering av planförslaget har gjorts.</p>	<p>Nej</p>
<p>Kommunen lyfter även att väg 335, väg 348 samt väg 352, ska återgå och vara utpekade som riksintresse. Länsstyrelsen vill framhålla att en anläggning som inte längre är av riksintresse inte påverkar möjlighet till hur vägarna underhålls eller framtida finansiering. Detta framgår bland annat av Trafikverkets beslut om riksintresse för kommunikationer (2022-09-26, TRV 2020/131663).</p>	<p>Noterat, synpunkten är informativ och ingen justering av planförslaget har gjorts.</p>	

Länsstyrelsen anser att kommunen med fördel kan motivera tydligare varför de nämnda objekten ska vara av riksintresse i översiktsplanen samt förutsätter att fortsatt dialog förs med Trafikverket.	Kompletteringar gällande motiv har gjorts i kapitel 6.1	Ja
Friluftsliv 3 kap. 6 § MB och rörligt friluftsliv 4 kap. MB Länsstyrelsen bedömer att riktlinjerna som hänvisas till i 4.6.3 Turism och besöksnärlingslandskap LBT och 4.7.3 Friluftsområde (GIF) ger övergripande och god vägledning kring hur riksintresset för friluftslivet ska tillgodoses och dess värden skyddas.	Noterat, synpunkten kräver ingen justering.	Nej
Länsstyrelsen noterar att en liten del av det utpekade området för ändrad markanvändning Munkudden (Gullvik) SBB-a2 ligger inom riksintresse för friluftsliv (FY 23) Gullvik och riksintresse för rörligt friluftsliv. I de lokala riktlinjerna för området nämns inte detta. Länsstyrelsen anser att kommunen behöver ange hur utveckling i området kan påverka riksintresset.	Områdets avgränsning har justerats. Den beskrivande texten har reviderats och området har kompletterats med riktlinje gällande riksintressen.	Ja
Under kapitel 6.3 Riksintressen och andra värden listas de riksintressen för friluftsliv som ligger inom Höga kusten. Utöver dessa finns även riksintresse FY 21 Skallberget inom kommunen.	Samtliga riksintressen inom kommunens finns listade i bilaga C.	Nej
Hamnområdet (Köpmanholmen) VIV-u1 och Hummelvik (Köpmanholmen) MBT-a7 angränsar till Höga kusten-leden som också är av riksintresse. Detta nämns dock inte.	Beaktas. Beskrivande text har justerats och området har kompletterats med riktlinje gällande Höga kusten-leden.	Ja
Naturvård 3 kap. 6 § MB Sammanfattningsvis anser Länsstyrelsen att planförslaget i stort tar hänsyn till riksintresse för naturvård på ett bra sätt.	Noterat, synpunkten kräver ingen justering.	Nej

<p>Länsstyrelsen saknar dock kommunens bedömning av påverkan på riksintresse för naturvård för vissa utpekade områden. Det gäller exempelvis områdena Sörmesunda (Bredbyn) VIV-a3, Skolbackens förlängning (Bredbyn) MBT-a3 och Munkudden (Gullvik) SBB-a2. För Munkudden föreslås i Bilaga 1, Riksintresse, att det av de lokala riktlinjerna bör framgå att hänsyn ska tas till riksintressets värden för att säkerställa att värdena beaktas och utreds inom hela planprocessen. Länsstyrelsen delar den bedömningen och anser att kommunen behöver komplettera planförslaget med detta samt en bedömning av hur hänsyn kan tas till riksintresset.</p>	<p>Planförslaget har förtydligats kring hur hänsyn ska tas till olika riksintressena för flertalet av de utpekade områdena. Beroende på vilka åtgärder som föreslås i senare skede krävs dock vidare utredning i de enskilda fallen för att säkerställa hur påverkan kan se ut.</p>	<p>Ja</p>
<p>Områdena Dombäck Södra (Husum) VIV-a4 och Dombäck Norra (Husum) VIV-a5 ligger nära riksintresse Gideåälven nedströms Gideåbacka kraftverk. Detta bör framgå av de lokala riktlinjerna. Länsstyrelsen anser även att kommunen kan överväga om den åtgärd om biotopvård för att återställa vattenbiotopen som föreslås i bilaga 1 kan arbetas in i de lokala riktlinjerna.</p>	<p>Beaktas delvis. Dombäck Södra har utgått ur planförslaget. Texten för Dombäck Norra har kompletterats med information och riktlinje angående riksintresset och Gideåälvens avrinningsområde. Vid kommande skeden kan åtgärder om biotopvård kopplat till riksintresset bli aktuellt. Beroende på åtgärderna omfattning behöver detta utredas vidare.</p>	<p>Ja</p>
<p>Kulturmiljövård 3 kap. 6 § MB Det finns ingen föreslagen ändrad markanvändning som direkt strider mot riksintresset för kulturmiljövård. Länsstyrelsen anser däremot att de riktlinjer som finns för kulturmiljövården hålls på en alltför övergripande nivå. Kommunen hänvisar till att kommunens kulturmiljöprogram från 2005 ska användas vid planering och byggande. För att vara ett bättre stöd för kommande prövningar anser Länsstyrelsen att kommunen borde överväga att mer detaljerat beskriva vilken typ av utveckling som är förenlig med respektive riksintresseområde, vad som kan prövas i bygglov samt hur riksintressena ska förvaltas och vid behov förstärkas.</p>	<p>Kapitel 6.4 har justerats för att mer utförligt beskriva hur olika kulturmiljöer ska användas och tas tillvara. Kommunen bedömer vidare att dessa frågor ska hanteras i Kulturmiljöprogrammet. Planer finns på att revidera programmet. I de fall föreslagen ändrad markanvändning ligger inom riksintresseområden tydliggörs hur hänsyn ska tas i planförslaget.</p>	<p>Nej</p>

<p>Totalförsvarets anläggningar 3 kap. 9 § MB Den civila delen, transmissionsnätet för el. Den 25 oktober 2024 beslutade MSB att mark- och vattenområdena för samtliga ledningar och stationer i transmissionsnätet för el samt ledningarna i distributionsnätet för el mellan fastlandet och Gotland med tillhörande stationer, liksom områden för förnyelse och förstärkning av dessa, utgör områden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar (TfC 0004-0024), den civila delen, enligt 3 kap. 9 § andra stycket MB. Örnsköldsviks kommun berörs av flera riksintresseanspråk för luftledningar i transmissionsnätet för el.</p>	<p>Planförslaget har kompletterat angående riksintresse för transmissionsnätet i både text och karta. Se kapitel 6.2 Totalförsvarets intressen samt i 4.5.2 Större kraftledning och ställverk.</p>	<p>Ja</p>
<p>Kommunen redovisar riksintresseanspråken för luftledningar i transmissionsnätet för el i kartan under planeringsunderlag. Det saknas dock information om riksintresset i planbeskrivningen under kapitel 6 Riksintressen och andra värden. Länsstyrelsen saknar även hur hänsyn till riksintresset tagits i planförslaget och hur det ska tillgodoses i kommande prövningar.</p>	<p>Planförslaget har justerat för att tillgodose riksintresset. Utöver kompletterande text har riktlinjer angående bland annat samråd och riskavstånd lagts till för de utvecklingsområden som berörs.</p>	<p>Ja</p>
<p>Kommunen pekar ut markanvändning större kraftledning och ställverk TAE med tillhörande riktlinjer. Även för dessa saknas information om att transmissionsnätet utgör riksintresse. Länsstyrelsen noterar även att markanvändningen inte inkluderar riksintressets påverkansområde i utbredningen.</p>	<p>Information om riksintresset har lagts till i kapitel 4.5.2. Markanvändningen för större kraftledning och ställverk har kompletterats med påverkansområdet samt riktlinjer till detta.</p>	<p>Ja</p>
<p>Luftledningarna ligger i huvudsak inom områden som kommunen i markanvändningskartan anger som Landsbygd-pågående. Utöver det överlappar riksintresseanspråken eller dess påverkansområden områden med pågående markanvändning för vindkraft (TAV) vid Åliden-Hemliden, Blodrotsberget samt Trattberget. Detta bör framgå av översiktsplanen, genom riktlinjer och bedömning av konsekvenser.</p>	<p>Kapitel 4.5.1 Vindkraft har kompletterats med riktlinje om påverkan på riksintresset. Konsekvenserna bedöms vara ringa då dessa frågor hanteras i tillståndsprocessen.</p>	<p>Ja</p>
<p>Riksintresseanspråken för transmissionsnätet eller dess påverkansområde överlappar också med områden som föreslås få ändrad markanvändning såsom vindkraftsområde Hällberget TAV-a3 och verksamhetsområde Hällen VIV- a7. Detta behöver framgå av översiktsplanen, beaktas och framgå av lokala riktlinjerna.</p>	<p>Vindkraftsområdet Hällberget har utgått ut planförslaget. Verksamhetsområdet Hällen har fått en ny avgränsning och riktlinjer med hänsyn till riksintresset.</p>	<p>Ja</p>

Länsstyrelsen bedömer att planförslaget inte tillgodoser riksintresseanspråken och att planförslaget kan riskera att påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av luftledningarna om inte hänsyn till riksintresseanspråket beaktas i översiktsplanen.	Kommunen bedömer att ovan nämnda justeringar i planförslaget tillgodoser riksintresseanspråken och minskar risken att påtagligt skada riksintresset.	Ja
Rennäring 3 kap. 5 § MB Riksintresse för rennäring ska ses i ett landskapsperspektiv eftersom det handlar om ett skydd för områden med olika ändamål som måste hänga ihop för att riksintressets värden inte ska skadas.	Planförslaget har utvecklats angående rennäringen och de samiska perspektiven på markanvändningen inom kommunen. Rennäringens behov av sammanhängande miljöer i landskapet har beskrivits i kapitel 4.1 och 4.6.2.	Ja
Översiktsplanen saknar riktlinjer eller ställningstaganden om hur exploatering och ändrad markanvändning ska beakta riksintresset för rennäring och rennäringen. Vinterbetesmarkernas särskilda betydelse för renskötseln bör särskilt beaktas. Dessa områden är extra känsliga för negativ påverkan från exploateringsverksamhet. Även marker som inte nyttjas frekvent är viktiga och blir allt viktigare i takt med ökad exploatering och förändrat klimat. I takt med att markerna krymper minskar samebyarnas flexibilitet.	Kapitel 4.1 och 4.6.2 har kompletterats kring renskötselområden och det förändrade klimatet. Berörda utvecklingsområden har kompletterats med information om rennäringens markanvändning samt riktlinjer för dialog och/eller samråd samt hänsyn.	Ja
Länsstyrelsen saknar som generell rekommendation att samråd med berörda samebyar kan behövas. Kommunen bör även överväga att komplettera översiktsplanen med ställningstaganden gällande hur renskötselns intressen ska tillvaratas. Det finns utpekade LIS-områden som berör riksintresse för rennäring och flyttleder av riksintresse. Detta bör framgå.	Se svar ovan.	Ja
Länsstyrelsen noterar även att det saknas beskrivning av att område Bursjöleden TAV-u1 ligger inom riksintresse för rennäring.	Beskrivande text och riktlinje för vindkraftsområdet Bursjöleden har kompletterats utifrån synpunkten.	Ja
Natura 2000 4 kap. MB Några av kommunens LIS-områden angränsar till Natura 2000-område Moälven. Det är positivt att detta nämns i de lokala riktlinjerna för dessa områden samt att riktlinje om fri passage finns. Länsstyrelsen anser att kommunen bör arbeta in det förslag på åtgärder som anges i Bilaga 1 angående gemensamt vatten och avlopp. Hänsyn till bevarandeplanen för Natura 2000-området kan också med fördel nämnas i riktlinjerna. Det för att säkerställa att Natura 2000-området inte ska påverkas i kommande ärenden och prövningar.	Riktlinjer i kapitel 4.1 Vatten i vår bebyggda miljö har justerats gällande spill- och dagvattenförsörjningens påverkan på känsliga recipienter. Riktlinje angående vatten och avlopp har även kompletterats till de områden som berör känsliga vattendrag. Riktlinje som förhåller sig till bevarandeplan för Natura 2000 är tillagd i berörda utpekade områden.	Ja

<p>Miljökvalitetsnormer Vatten Sammanfattningsvis anser Länsstyrelsen att kommunens förslag till översiktsplan hanterar miljökvalitetsnormer för vatten på ett bra sätt och HKB:n och tillhörande bilagor är välgjorda. Översiktsplanen skulle dock vinna ytterligare på att mer konsekvent ta med de viktiga och väl underbyggda rekommendationer, åtgärder och riktlinjer som ges i HKB:n och dess bilagor i planförslaget.</p>	<p>Planförslaget har kompletterats utifrån de bedömningar och åtgärdsförslag som finns i HKB och översiktsplanens andra bilagor. Fokus har i huvudsak legat på miljökvalitetsnormer, grundvattenförekomster samt vatten- och avloppslösningar.</p>	<p>Ja</p>
<p>Länsstyrelsen ser också att numreringen av områden av mångfunktionell bebyggelse i bilaga B inte överensstämmer med planförslaget.</p>	<p>Numreringen har justerats.</p>	<p>Ja</p>
<p>Länsstyrelsen välkomnar de gemensamma och lokala riktlinjerna i kapitel 4 Mark- och vattenanvändning, men anser att kommunen bör komplettera dessa med vad som föreslås i HKB:n (avsnitt 6.5 och i bilaga 1).</p>	<p>Planförslaget har kompletterats utifrån de bedömningar och åtgärdsförslag som finns i HKB och översiktsplanens andra bilagor.</p>	<p>Ja</p>
<p>Under de gemensamma riktlinjerna för Vatten – en livsviktig resurs anser Länsstyrelsen att kommunen behöver komplettera så att även grundvatten inkluderas. Länsstyrelsen menar även att riktlinjerna bör syfta längre än det som anges nu att de inte minskar möjligheterna att uppnå eller upprätthålla miljökvalitetsnormerna för berörd vattenförekomst. Översiktsplanen bör i stället sträva efter att även undanröja hinder för att MKN för vatten ska kunna nås, det vill säga att i tillämpliga delar även öka möjligheterna att nå MKN.</p>	<p>Planförslaget, och specifikt kapitel 4.1, har kompletterats med kommunens syn på grundvattenförekomster och vattenskyddsområden. Områden med ändrad användning som kan påverka grundvattenförekomster och vattenskyddsområden har kompletterats med riktlinjer om att detta behöver utredas.</p> <p>Riktlinjen gällande miljökvalitetsnormer i kapitel 4.1 har justerats något utifrån synpunkten.</p>	<p>Ja</p>
<p>Gällande kapitel 4.3 Bebyggda områden menar Länsstyrelsen att de förslag till åtgärder och riktlinjer som finns i bilaga B gällande MKN för vatten konsekvent bör arbetas in i planen som riktlinjer för de utpekade områdena, inte minst de som gäller dagvatten och dagvattenhantering.</p>	<p>De gemensamma riktlinjerna kring vatten i kapitel 4.1 gäller för alla områden med utvecklad och ändrad markanvändning. För de områden som kräver specifika riktlinjer gällande miljökvalitetsnormer har detta kompletterats utifrån åtgärdsförslagen och bilaga B.</p>	<p>Ja</p>
<p>Länsstyrelsen välkomnar beskrivningen och de generella och lokala riktlinjerna för kust och skärgård VKS. Dock vill Länsstyrelsen lyfta följande kommentarer och tillägg. • I första stycket finns en felaktig hänvisning till kap. 4.7.2, det borde vara 4.8.2.</p>	<p>Hänvisningen har justerats.</p>	<p>Ja</p>

<p>Planförslaget säger att utvecklingen på land och i vatten behöver genomföras på ett sådant sätt att det inte försämrar för möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormen för de delar av kustområdet som har måttlig status idag. Länsstyrelsen menar att utvecklingen på land och i vatten snarare bör genomföras så att den möjliggör eller främjar möjligheterna att nå MKN där så inte är fallet idag.</p>	<p>Den beskrivande texten i kapitel 4.8.1 har justerats enligt synpunkten.</p>	<p>Ja</p>
<p>Riktlinjerna bör kompletteras med: Vid planering eller prövning ska inverkan på vattenstatus och möjligheten att nå MKN vatten utredas.</p>	<p>De gemensamma riktlinjerna kring vatten i kapitel 4.1 gäller för alla områden med utvecklad och ändrad markanvändning. Tillsammans med riktlinjen i kapitel 4.8.1 bedömer kommunen att riktlinjerna täcker in det länsstyrelsen efterfrågar.</p>	<p>Nej</p>
<p>I HKB:n under kapitel 6 Vattenkvalitet och vattenförsörjning bör även grundvatten räknas upp bland de olika typer av vattenområden som finns i kommunen. Avsnittet kan även öka ytterligare i relevans om betydelsen och några särdrag för kommunens grundvattenförekomster redovisas här. Bland viktiga påverkanskällor för kommunens vattenområden bör även historiska och pågående utsläpp från industri och annan miljöfarlig verksamhet samt vattenverksamheter som vattenkraft räknas upp. Bebyggelse och infrastruktur är andra påverkanskällor värda att nämna.</p>	<p>Hållbarhetskonsekvensbedömningen (HKB, bilaga 1) har utvecklats och grundvatten har lagts till.</p>	<p>Ja</p>
<p>Strandskydd och landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) Länsstyrelsen tycker det är positivt att kommunen har begränsat utbredningen av och specificerat LIS-områdena jämfört med tidigare översiktsplan. Länsstyrelsen bedömer att antalet och omfattningen av områdena på en övergripande nivå är tillräckligt begränsade för att strandskyddets syften ska kunna tillgodoses långsiktigt.</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	<p>Nej</p>
<p>I kommunens riktlinjer för all LIS-prövning anges att LIS-dispens kan endast lämnas vid en redan ianspråktagen sjö. Länsstyrelsen anser att kommunen bör utveckla vad som anses med ianspråktagen. Vissa av sjöarna med utpekade LIS-områden har enbart någon enstaka bebyggelse vad Länsstyrelsen kan se och menar att det är tveksamt om det kan anses ianspråktaget.</p>	<p>Beaktas delvis. Kommunen har förtydligat sitt förhållningssätt till LIS. Riktlinjen i kapitel 5.2 har omformulerats till att LIS-dispens endast kan lämnas vid sjöar med befintlig bebyggelse.</p>	<p>Ja</p>

<p>Länsstyrelsen tycker det är positivt att kommunen har riktlinje om att det i kommande ärenden krävs motivering för hur en åtgärd bidrar till landsbygdsutveckling och att det ska knytas till en specifik orsts serviceunderlag. Det är särskilt viktigt när avståndet till serviceorten är relativt stort.</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	<p>Nej</p>
<p>Länsstyrelsen anser att det är bra att kommunen har riktlinjer om att fri passage ska lämnas för samtliga LIS-områden. Vissa av de utpekade LIS-områdena ligger inom riskområden för översvämning. Detta nämns även i några av de lokala riktlinjerna för fri passage. Exempelvis lyder riktlinjen för Gensjösjön LIB-07 fri passage om minst 30 meter ska lämnas vid exploatering dels för att bevara kantzonerna och för att säkra eventuella översvämningsrisker, samt även för att säkerställa allmänhetens fortsatta tillträde till strandområdet. Länsstyrelsen vill dock särskilt framhålla att den fria passagen är till för allmänheten och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet, inte för att skydda bebyggelse mot översvämning. Den fria passagens bredd behöver därför anpassas efter förhållandena på platsen som exempelvis variationer i vattenstånd. Länsstyrelsen anser att det är otydligt om det minsta avstånd som anges i riktlinjen tar höjd för att delar kan översvämmas och anser att det finns en risk att riktlinjen tolkas som att den är till för att bebyggelsen ska skyddas mot översvämning. Detta bör förtydligas inför granskning. Länsstyrelsen anser att riktlinjerna för Anundsjösjön (östra delen) LIB-16 är tydligare. Där har kommunen delat upp så att det finns en riktlinje för att fri passage ska lämnas och en om att avstånd behöver hållas till sjön på grund av översvämningsrisk.</p>	<p>Riktlinjen om att fri passage ska lämnas har justerats utifrån synpunkten. För de LIS-områden där det föreligger risk för översvämning har en separat riktlinje gällande detta lagts in.</p>	<p>Ja</p>
<p>Länsstyrelsen noterar att det för vissa LIS-områden med risk för översvämning samt ras, skred och erosion saknas information om detta. Det gäller exempelvis Djupsjön LIA-02, Önskansjön LIA-03, Sörmesunda LIB-06 och Lill-Hundsjö LIB-09. Länsstyrelsen anser att kommunen bör komplettera de lokala riktlinjerna med en bedömning av riskerna för samtliga områden där denna information saknas.</p>	<p>Föreslagna LIS-områden har antingen fått ny avgränsning eller kompletterats med riktlinjer som anger i vilka fall bebyggelse kan vara lämplig att pröva utifrån markens förutsättningar.</p>	<p>Ja</p>

<p>Vissa LIS-områden går emot kommunens generella riktlinje om att ny bebyggelse ska undvikas inom områden som hotas av ett 100- årsflöde med undantag för garage, uthus och infrastruktur. Detta framgår även av HKB:n. Länsstyrelsen anser att kommunen redan i detta skede bör bedöma lämpligheten i att peka ut LIS-områden med hänsyn till risk för översvämning, ras, skred och erosion.</p>	<p>Föreslagna LIS-områden har antingen fått ny avgränsning eller kompletterats med riktlinjer som anger i vilka fall bebyggelse kan vara lämplig att pröva utifrån markens förutsättningar.</p>	<p>Ja</p>
<p>För de LIS områden som ligger inom riksintresse bedömer kommunen att riksintressena inte kommer påtagligt skadas och det finns riktlinjer om att hänsyn ska tas till riksintresset. Länsstyrelsen ställer sig frågande om det är tillräckligt vägledande till efterkommande skeden att ange att hänsyn ska tas till riksintresset. Länsstyrelsen undrar hur kommunen anser att hänsyn till riksintresset bör tas inom dessa områden?</p>	<p>De lokala riktlinjerna har förtydligats med att eventuell påverkan ska beaktas och utredas i efterföljande processer.</p>	<p>Ja</p>
<p>Vid Gensjösjön LIB-07 och Anundsjösjön (östra delen) LIB-16 finns en riktlinje om att bryggor ska prövas restriktivt. Det saknas dock för Sörmesunda LIB-06 som ligger vid samma sjö med riksintresse för naturvård, Moälven. Länsstyrelsen ställer sig frågande till varför inte samma riktlinjer gäller där.</p>	<p>LIS-området Sörmesunda har kompletterats med samma riktlinje.</p>	<p>Ja</p>
<p>LIS-området Skulesjön LIB-01 berör ett naturvårdsobjekt i ena delen. Länsstyrelsen anser att LIS-områdets gränser bör justeras så att de inte innefattar naturvårdsobjektet.</p>	<p>LIS-områdets avgränsning har justerats för att exkludera naturvårdsobjektet.</p>	<p>Ja</p>
<p>Vad gäller miljö kvalitetsnormer för vatten anser Länsstyrelsen generellt att de beskrivningar och riktlinjer som anges för respektive utpekade LIS-område är väl formulerade. Dock anser Länsstyrelsen att de förslag till riktlinjer och åtgärder som föreslås i bilagorna till HKB:n bör arbetas in i planen. För vissa av LIS-områdena som ligger i anslutning till värdefulla vatten finns lokala riktlinjer om att hänsyn ska tas till värdefulla vatten, men inte för alla. Detta bör tydliggöras på de platser där det saknas. Det gäller exempelvis för område Skulesjön LIB-01.</p>	<p>För föreslagna LIS-områden har riktlinjerna kopplat till miljö kvalitetsnormer justerats.</p>	<p>Ja</p>
<p>Mellankommunala frågor Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändningen som berör andra kommunen samordnas på ett lämpligt sätt.</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	

<p>I kapitel 3.3 Kommunikationer, Järnvägsnätet bör kommunen nämna byggandet av Norrbotniabanan, samt ifall det påverkar markanvändning kopplat till kommunens strategiska inriktning för utveckling av arbetsmarknad och godsflöden.</p>	<p>Överensstämmer med planförslaget. I kapitel 3.3 kommunikationer, järnvägsnätet omnämns Norrbotniabanan och att en förbättrad kustjärnväg bedöms ge stora positiva effekter för arbetspendlingen, kompetensförsörjning, näringslivsutvecklingen och tillväxt.</p>	<p>Nej</p>
<p>Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion Geotekniska säkerhetsfrågor Länsstyrelsen anser att kommunen hanterar de klimatrelaterade riskerna ras, skred och erosion på ett bra sätt. Inom kommunen förekommer områden med branta bergpartier. Länsstyrelsen anser därför att kommunen bör komplettera planhandlingen med risker för bergras och blocknedfall i samband med redovisningen av klimatrelaterade risker och geotekniska säkerhetsfrågor.</p>	<p>Kapitel 6.6 har kompletterats med information om bergras och blocknedfall.</p>	<p>Ja</p>
<p>Klimatanpassning Det är positivt att kommunen har gemensamma riktlinjer för hela kommunen om klimatrelaterade risker och klimatanpassning. Översiktsplanen beskriver att kommunens dagvattensystem idag är dimensionerat för att hantera regnmängder med en återkomsttid på 10–30 år och att det kan uppstå problem vid kraftigare regn än så. Länsstyrelsen anser att kommunen bör utveckla hur kommunen planerar att hantera skyfallsproblematik framåt, särskilt med tanke på att det redan idag verkar finnas problemområden samt att problematiken kan antas öka med klimatförändringarna.</p>	<p>I dagsläget saknas utredningar och underlag för hur det kommunala dagvattensystemet ska klara extrema skyfall i framtiden. Frågan bedöms lämplig att ta med i en handlingsplan för kommande översiktsplanering.</p>	<p>Nej</p>
<p>Kommunen har pekat ut ett antal platser för utveckling där det föreligger översvämningsrisk samt risk för ras, skred och erosion. I översiktsplanen finns också gemensamma och lokala riktlinjer kring att exempelvis en geoteknisk utredning behöver tas fram. Detta går dock emot kommunens generella riktlinje om att undvika bebyggelse i sådana områden. Länsstyrelsen anser att kommunen redan i detta skede bör bedöma lämpligheten att peka ut områden inom risk för översvämning, ras, skred och erosion. Det framgår även av bedömningen i HKB:n.</p>	<p>Planförslagets utvecklingsområden och LIS-områden har justerats med avseende på klimatrelaterade risker, där vissa områden fått ändrad avgränsning. Att bebyggelse i vissa enskilda fall kan tillåtas trots kommunens generella riktlinje är för att man i vissa fall genom undersökning kan visa på lämpligheten i det enskilda fallet, beroende på byggnadstyp och skäl. Den generella riktlinjen utgör dock alltid normen.</p>	<p>Nej</p>

<p>Förorenade områden Länsstyrelsen ser positivt på att översiktsplanen beskriver att kommunen tagit fram en handlingsplan för vilka förorenade områden som finns inom kommunen och hur dessa ska hanteras. Handlingsplanen ska ge förutsättningar för ett mer strategiskt och systematiskt arbete för att uppnå miljömålet Giftfri miljö genom att tydliggöra prioriteringar, ansvarsområden, mål, strategi och tidplan avseende förorenade områden.</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	<p>Nej</p>
<p>Det är också bra att det i översiktsplanen framgår att undersökningar och eventuella åtgärder ska göras vid exploatering och/eller förändrad mark- och vattenanvändning i potentiellt förorenade områden.</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	<p>Nej</p>
<p>Enligt översiktsplanen ska arbete med kartläggning och åtgärder ske för att minska risken för negativ påverkan från förorenade områden samt för att de inte ska utgöra ett utvecklingshinder. För förorenade områden där det inte finns utpekade ansvariga ska kommunen verka för att söka statliga bidrag för undersökning och eventuella åtgärder, vilket Länsstyrelsen ser som positivt.</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	<p>Nej</p>
<p>Vattenförsörjning och avlopp För en långsiktigt trygg vattenförsörjning behöver både vattentillgång, vattenkvalitet och påverkansrisker från markanvändning beaktas i den fysiska planeringen.</p>	<p>Planförslaget har kompletterats med beskrivande texter och riktlinjer gällande vattenskyddsområden och grundvattenförekomster.</p>	<p>Ja</p>
<p>Det är inte tydligt i översiktsplanen vilket planeringsunderlag som ligger till grund för kommunens ställningstaganden och föreslagna markanvändning kopplat till vattenförsörjning. Detta anser Länsstyrelsen är en brist och det är svårt att se vilka analyser, avvägningar och bedömningar som ligger till grund för översiktsplaneförslaget.</p>	<p>Vid lokalisering av utvecklingsområden är översiktsplanens grundläggande princip att undvika mark med intressekonflikter, så som vattenskyddsområden. Lokaliseringen har styrts till områden med möjlighet till kommunal VA-hantering. Se kapitel 4.4. i Bilaga A, HKB.</p>	<p>Nej</p>

<p>Vad Länsstyrelsen kan se så föreslås ingen ändrad eller utvecklad markanvändning inom befintliga vattenskyddsområden. Det framgår dock inte av planförslaget om kommunen tagit i beaktande kommande förändringar kopplat till det arbete om inrättande och revidering av vattenskyddsområden som pågår. Det framgår inte heller hur planeringen ser ut för det arbetet.</p>	<p>Utifrån nytt underlag angående vattenskyddsområden inom kommunen har LIS-områden vid Billsjösjön stryks från planförslaget. I kapitel 4.1 finns text och riktlinjer kopplat till kommunen ställningstagande för påverkan på vattenskyddsområden och tillgång till vatten.</p>	<p>Ja</p>
<p>För att översiktsplanen ska vara ett bra stöd för kommande plan- och lovärenden anser Länsstyrelsen att kommunen med fördel överväger tydligare ställningstaganden kopplat till vattenförsörjning. Det kan vara behövligt för såväl utvecklad, ändrad som pågående markanvändning.</p>	<p>I kapitel 4.1 finns text och riktlinjer kopplat till kommunen ställningstagande för tillgång till vatten. Den kommunala vattentjänstplanen ska ligga till grund för beslut om utveckling.</p>	<p>Nej</p>
<p>Länsstyrelsen noterar att kommunen saknar en vattentjänstplan. Enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster ska varje kommun ha en vattentjänstplan som ska innehålla kommunens långsiktiga planering för att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster. Kommunen har trots detta en gemensam riktlinje för hela kommunen om att den kommunala vattentjänstplanen ska vara ett underlag för vilken omfattning av bebyggelseutveckling som kan genomföras på olika platser i kommunen.</p>	<p>Vattentjänstplanen är under framtagande.</p>	<p>Nej</p>
<p>Länsstyrelsen hade gärna sett ett kartsnitt under planeringsunderlag som visar var det finns kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp och inte.</p>	<p>Planeringsunderlaget finns tyvärr inte digitaliserat i detta skede men kommer läggas in i framtiden.</p>	<p>Nej</p>
<p>Farlig verksamhet Kommunen behöver se över hur begreppet ”farlig verksamhet” används i planen. Begreppet kan syfta på sådan verksamhet som beskrivs i Lagen om skydd mot olyckor (LSO) 2 kap. 4 §, men i planen verkar begreppet användas för att beskriva verksamhet som kan anses farlig i största allmänhet. Se Riktlinjer som kompletterar de gemensamma riktlinjerna för alla områden med beteckningen TIH.</p>	<p>Planförslaget har förtydligats enligt synpunkten.</p>	<p>Ja</p>

<p>Totalförsvaret Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen lyfter totalförsvarets intressen i planförslaget, men har svårt att utläsa hur dessa aspekter har beaktats i planförslaget och dess ställningstaganden i övrigt. Det nationella målet för totalförsvaret respektive det civila försvaret utgör relevanta nationella mål av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen. Vidare utgör slutsatser i kommunens risk- och sårbarhetsanalys (RSA) och identifieringen av samhällsviktig verksamhet viktiga underlag i arbetet med att beakta och tillvarata totalförsvarets civila intressen.</p>	<p>Kommunen delar bilden av att detta är viktiga frågor varför dessa lyfts särskilt i planförslaget. Frågorna är dock förhållandevis nya och kräver vidare implementering i organisationens arbete. Texten har justerats med en hänvisning till kommunens RSA.</p>	<p>Ja</p>
<p>Skyddsobjekt Kommunen behöver förtydliga användningen av begreppet ”skyddsobjekt”. I kapitel 6.2 Totalförsvarets intressen, används begreppet skyddsobjekt för att beskriva skyddsobjekt enligt skyddslagen (2010:305). I kapitel 4.1 Gemensamma riktlinjer, Risk för människors säkerhet och hälsa, används ”skyddsobjekt” i bredare bemärkelse. Länsstyrelsen tolkar användningen av begreppet i kap. 4.1 som ”skyddsvärda verksamheter”, vilket blir otydligt gentemot hur ”skyddsobjekt” används i planen i övrigt.</p>	<p>Texterna har justerats för att tydliggöra skillnaden mellan begreppen. <i>Se kapitel 4.1.</i></p>	<p>Ja</p>
<p>Länsstyrelsens rådgivande synpunkter gällande övriga allmänna intressen Allmänt om mark- och vattenanvändning. Under kapitel 4 Mark- och vattenanvändning anger kommunen översiktsplanens grundprinciper när avsteg från översiktsplanens mark- och vattenanvändning görs i kommande ärenden. Det står i sådana fall ska även de riktlinjer som gäller för andra likvärdiga områden beaktas, motsvarande den alternativa markanvändning som föreslås. Länsstyrelsen anser att grundprincipen är otydligt formulerad och ifrågasätter om riktlinjen är tillräckligt vägledande för kommande ärenden.</p>	<p>Texten har justerats för att tydliggöra kommunens grundprincip vid avsteg. Se även i kapitel 4 i samrådsredogörelsen.</p>	<p>Ja</p>

<p>En av de gemensamma riktlinjerna för översiktsplanen lyder att ålderstigna detaljplaner tillämpas med försiktighet, eftersom kunskapen om planområdets förhållanden kan ha förbättrats sedan planens antagande. Ett sådant förhållningssätt anser Länsstyrelsen är bra. Det framgår dock inte vad kommunen bedömer vara ålderstigna detaljplaner och om det redan nu finns indikationer på var ny kunskap finns som gör att gällande detaljplan kan behöva ses över. Länsstyrelsen anser att kommunen kan överväga att förtydliga detta.</p>	<p>Riktlinjen har justerat för att tydligare beskriva kommunens inställning till äldre detaljplaner.</p>	<p>Ja</p>
<p>Nationella och regionala mål, planer och program Sammantaget anser Länsstyrelsen att översiktsplanen är väl genomarbetad och inkluderar fler perspektiv än tidigare versioner. Länsstyrelsen uppfattar att det i översiktsplanen finns en genomgående ambition om en mer rörelse- och hälsofrämjande samhällsplanering, vilket är positivt och helt i linje med vad som också förespråkas i olika nationella sammanhang, liksom inom ramen för miljömålsarbetet.</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	<p>Nej</p>
<p>Miljömål Länsstyrelsen anser att de nationella och regionala miljömålen bör lyftas tydligare i översiktsplanen. Förtydligas bör även att de nationella miljömålen, med respektive preciseringar samt aktuella etappmål, även är antagna som regionala mål för Västernorrlands län.</p>	<p>Planförslaget har justerats utifrån synpunkten.</p>	<p>Ja</p>
<p>Översiktsplanen kan med fördel redovisa hur den inverkar på de svenska och tillika regionala miljömålen. I sammanhanget kan nämnas att den årliga, regionala miljömålsuppföljningen för Västernorrland påvisar att till länets främsta miljöutmaningar hör biologisk mångfald och vatten. Även HKB:n konstaterar risk för negativa konsekvenser vid ett genomförande av ÖP2040 på bland annat naturmiljövärden, biologisk mångfald och vattenkvalitet.</p>	<p>Översiktsplanens inverkan på miljömålen och Agenda 2030 redovisas i HKB'n. Detta har förtydligats i kapitel 2.2. Planförslaget kan kompletteras med en sammanfattning av bedömningen till antagande. Detta kommer dock inte göras förrän en slutlig bedömning av planförslagets påverkan är klar.</p>	<p>Ja</p>

<p>Andra strategiska dokument Kommunen kan överväga om översiktsplanen, utöver redan angivna regionala mål och strategidokument, också kan inkludera Regional energi- och klimatstrategi, Regionalt skogsprogram, Regional handlingsplan för grön infrastruktur samt Regional handlingsplan för klimatanpassning som strategiskt viktiga dokument. Eftersom översiktsplanen föreslår ny och ändrad markanvändning i områden där MKN för vatten är en central fråga, kan också med fördel Åtgärdsprogram för vatten 2022–2027 Bottenhavets vattendistrikt nämnas.</p>	<p>Synpunkten är delvis beaktad. Regional handlingsplan för klimatanpassning har lagts till i kapitel 2.2. och knyter an till de gemensamma riktlinjerna i 4.1 och till kapitel 6.6.</p>	<p>Ja</p>
<p>Bostadsförsörjning Örnsköldsviks kommun har antagit policy för bostadsförsörjning (2018) med en vision om 5 000 fler invånare till 2030. Visionen om ökad befolkning framgår av översiktsplanen, men behovet av nya bostäder och var det faktiska behovet förväntas vara är inte lika tydligt.</p>	<p>Kommunens bostadsförsörjningsprogram ska uppdateras i närtid. Utifrån gällande program har kommunen tagit fram utvecklingsområden och nya områden inom hela kommunen, förutom centralorten.</p>	<p>Nej</p>
<p>I policyn från 2018 konstaterar kommunen att det är bostadsbrist i centralorten och i FÖP för centralorten (2020) finns tydlig koppling till policyn för bostadsförsörjning. Länsstyrelsen menar att denna koppling saknas i nuvarande planförslag, som gäller för övriga delar av kommunen. Länsstyrelsen anser också att det vore bra med ett tydligare resonemang om hur översiktsplanen och fördjupningen för centralorten hänger ihop så att bostadsförsörjningen i kommunen ses som helhet såväl inom som utanför centralorten.</p>	<p>Centralorten ingår idag inte i översiktsplanen men kommer arbetas in i framtiden. Planförslaget möjliggör och lyfter behovet av blandade bostadsformer i hela kommunen. I den kommande uppdateringen av bostadsförsörjningsprogrammet ska de olika behoven analyseras.</p>	
<p>Länsstyrelsen anser sammantaget att översiktsplanen kan utvecklas med resonemang kring var och vilka bostadsbehov utifrån olika målgrupper som kommunen tror kommer behövas för den framtida befolkningen. Som underlag bör bland annat analys av demografi och flyttmönster ligga.</p>	<p>Arbetet med bostadsförsörjningen kommer fortsätta under de närmsta åren och översiktsplanen tillsammans med gällande FÖP för centralorten bedöms tills dess vara ett bra underlag för planeringen av nya bostäder.</p>	
<p>Länsstyrelsen vill också lyfta att det utifrån ett bostadsförsörjningsperspektiv är viktigt att särskilja på ”efterfrågan på ny bebyggelse”, ”förfrågningar om att bygga på andra platser än de i planen utpekade” och faktiska bostadsbehov för olika målgrupper i kommunen.</p>	<p>Planförslaget möjliggör och lyfter behovet av blandade bostadsformer i hela kommunen. I den kommande uppdateringen av bostadsförsörjningsprogrammet ska de olika behoven analyseras.</p>	

<p>Länsstyrelsen vill upplysa om att den 1 mars i år trädde nya bestämmelser i Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar i kraft. Ändringarna innefattar bland annat att kommunerna i stället för riktlinjer ska ta fram handlingsplan för bostadsförsörjningen. Ändringarna innebär att det ska vara ett större fokus på behovet av bostäder i analysen samt på åtgärder för att nå sina mål. Senast innan valet 2030 ska kommunfullmäktige ha antagit en handlingsplan för bostadsförsörjning.</p>	<p>Arbetet med bostadsförsörjningsprogrammet (inkluderat en handlingsplan) har påbörjats och kommer fortsätta under de närmsta åren.</p>	<p>Nej</p>
<p>Friluftsliv Länsstyrelsen anser att kommunen hanterat friluftslivet på ett bra sätt i översiktsplanen. Länsstyrelsen är positiv till kommunens ambition om att förbättra möjligheterna att resa kollektivt till naturupplevelserna. Det är gynnsamt för friluftslivet, kommunens attraktionskraft och folkhälsan samt för medborgare och besökare i kommunen.</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	<p>Nej</p>
<p>Länsstyrelsen anser att kommunens inriktning på utökade besöksäsonger har goda förutsättningar för turism, men att det också skapar viktiga möjligheter till rekreation och återhämtning genom naturvistelse för kommunens egna invånare.</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	<p>Nej</p>
<p>Kommunen skriver i översiktsplanen att utveckla vandringsledsystemet i kommunens norra kustdelar mellan Örnsköldsviks stad och Salusand kan hjälpa till att avlasta Höga Kustenleden. Länsstyrelsen tycker att det är positivt att kommunen vill utveckla fler vandringsledsystem i kommunen, men delar inte bilden av att Höga Kustenleden behöver avlastas. Länsstyrelsen gör inte bedömningen att Höga Kustenleden har för många besökare och behöver avlastas. Tvärtom har Höga Kustenleden god potential att välkomna fler vandrare.</p>	<p>Texten i kapitel 3.4 har justerats utifrån synpunkten.</p>	<p>Ja</p>
<p>Länsstyrelsen instämmer i kommunens inriktning att i största möjliga mån undvika ianspråktagande av bostadsnära grönområden vid förtäning. Till synes outnyttjade fickor med grönytor kan ha mycket stor betydelse för invånarnas välmående och hälsa.</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	<p>Nej</p>

<p>Kommunen skulle kunna överväga om de största besöksmålen i kommunen, exempelvis Skuleskogens entréer, populära havsbad med mera skulle kunna redovisas i kartan.</p>	<p>Delvis beaktat, utvecklingsinriktningen har digitaliserats och exempelvis de strategiskt viktiga besöksmålen redovisas på kartan. Badplatser runt om i kommunen finns som planeringsunderlag.</p>	<p>Ja</p>
<p>Kulturmiljövård Länsstyrelsen ser positivt på hur planförslaget hanterar kulturmiljö. Kommunen har gjort en bra och koncis redogörelse för områdets kulturhistoriska värden och hur dessa värden kan beaktas i kommande planarbeten. Översiktsplanen är lättillgänglig och kan bidra till att upplysa allmänheten om kommunens färgrika historia.</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	<p>Nej</p>
<p>Kommunen hänvisar i planförslaget till kulturmiljöprogram från 2005. Länsstyrelsen rekommenderar att den och eventuellt andra underliggande dokument tillgängliggörs på ett tydligt sätt på kommunens hemsida.</p>	<p>Hänvisning till de olika planeringsunderlagen finns inlagda i kapitel 1.4</p>	<p>Ja</p>
<p>Fornlämningar Där det finns registrerade fornlämningar i utpekade områden för ny och ändrad markanvändning anser Länsstyrelsen att detta bör framgå av de lokala riktlinjerna. Det gäller exempelvis området Öster om dammen (Husum) MBT-a4.</p>	<p>En översyn av utpekade områden har gjorts och riktlinjer har lagts till där det saknats.</p>	<p>Ja</p>
<p>Naturmiljö och områdesskydd Sammanfattningsvis anser Länsstyrelsen att översiktsplanen tar hänsyn till naturvärden på ett bra sätt. Det är positivt att planen belyser vikten av en funktionell grön och blå infrastruktur med ett sammanhängande nätverk av ekologisk funktionalitet både på land och i vatten. Det är positivt att de värde-trakter för skog, våtmarker och inlandsvatten som pekas ut i länets ”Handlingsplan för grön infrastruktur” finns med i planeringsunderlaget.</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	<p>Nej</p>

<p>Länsstyrelsens synpunkter på naturvärden för områden där utvecklade markanvändning föreslås: Hamnområdet (Köpmanholmen) VIV-u1 I aktuellt planförslag täcker VIV-u1 även mynningen. Mynningen är ett naturvårdsobjekt med klass 3 (Högt naturvärde). Det finns förekomst av flodnejonöga vilket är en ÅGP art. Mynningen är även viktig för vandrande fiskar som går upp i Nätraälven som även den har höga naturvärden med bland annat den rödlistade arten (starkt hotad) flodpärlmussla. Området är också utpekade för lek område för sik. Precis angränsande finns marina naturtypen 1130 Estuarie.</p>	<p>Beskrivande text för området har kompletterats med information av de höga naturvärdena vid mynningen.</p>	<p>Ja</p>
<p>forts Länsstyrelsen vill påpeka att verksamheter i mynningen löper stor risk att påverka dessa naturvärden negativt, inte bara på platsen men även i viken, Åfjärden innanför och Nätraån. Länsstyrelsen anser därför att mynningen inte borde exploateras och att kommunen i de lokala riktlinjerna bör lyfta att det finns höga naturvärden som ska tas hänsyn till.</p>	<p>De lokala riktlinjerna har kompletterats utifrån synpunkten.</p>	<p>Ja</p>
<p>Länsstyrelsens synpunkter på naturvärden för områden där ny markanvändning föreslås: - Öster om dammen Husum MBT-a4 Området ligger nära Husån och nära åslutningens kant. Husån är ett viktigt ekosystem för strömlevande arter som harr, öring, flodnejonöga (ÅGP-art), flodkräfta och flodpärlmussla (rödlistad). Länsstyrelsen anser att det vore bra om ån tas med i beskrivningen av området och att de lokala riktlinjerna var lite skarpare när det gäller hänsyn till Husån.</p>	<p>Beskrivande text och riktlinjer för området har kompletterats med information om Husåns höga naturvärden.</p>	<p>Ja</p>
<p>Kläppa (Köpmanholmen) MBT-a5 Det saknas beskrivning om att området ligger inom MPA HELCOM. Planering och prövning i området bör även ta hänsyn till det.</p>	<p>Beskrivande text för området har kompletterats med information om MPA HELCOM.</p>	<p>Ja</p>
<p>Munkudden (Gullvik) SBB-a2 I beskrivningen bör det framgå att området utöver att det ligger inom riksintresse (se Länsstyrelsens synpunkter under rubrik Riksintresse) även ligger inom världsarvet och MPA HELCOM.</p>	<p>Beskrivande text för området har kompletterats med information om MPA HELCOM.</p>	<p>Ja</p>

<p>Dombäck Södra VIV-a4, Dombäck Norra i Husum VIV-a5 I beskrivningen saknas att områdena ligger nära riksintresseområdet och det framgår inte heller av de lokala riktlinjerna vilken hänsyn som ska tas till riksintressets värden. Länsstyrelsen delar bedömningen och förslag på åtgärder i bilaga 1.</p> <p>Delar av Gideälven som går bredvid VIV-a4 tillhör marin naturtyp N2000 1130 Estuarie. I vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivet bilaga 1 (2011) finns tydliga förutsättningar för bevarande av naturtypen. Delar av älven och viken är utpekade som lekområde för sik samt är Gideälven ett viktigt lekområde för vandrande fiskar från havet. I områdesbeskrivning samt lokala riktlinjer skulle kommunen kunna förtydliga att hänsyn till dessa naturvärden bör tas vid planering eller prövning.</p>	<p>Dombäck Södra har utgått ur planförslaget.</p> <p>Beskrivande text och riktlinjerna för Dombäck Norra har kompletterats gällande riksintresset.</p>	<p>Ja</p>
<p>Naturreservat Länsstyrelsen har noterat att det saknas några naturreservat i GISskiktet till plankartan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Öster om Trattbergssjön – Reservat som bildades i november 2024. Saknas både i planeringsunderlaget i skiktet ”Naturreservat” och i ”Grön infrastruktur - Naturområde”. • Stor-Hustjärnsskogen – Saknas i skiktet ”Grön infrastruktur - Naturområde”. • Källfors naturreservat- Saknas i skiktet ”Grön infrastruktur - Naturområde”. 	<p>Planeringsunderlagen har kompletterats med de saknade naturreservaten. Plankartan har justerats utifrån detta underlag.</p>	<p>Ja</p>
<p>Skyddade arter Som gemensam riktlinje för hela kommunen anges under Grön och blå infrastruktur att Vid en dispensansökan, detaljplan eller bygglov ska alltid en konsekvensbedömning göras av naturvärden på platsen. Som underlag till en bedömning kan en naturvärdesinventering krävas. Detta anser Länsstyrelsen är bra. Länsstyrelsen vill också betona vikten av att naturvärdesinventeringar och eller fördjupade artinventeringar utförs så tidigt som möjligt för att kunna avgöra om ett område är lämpligt för exploatering.</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	<p>Nej</p>

<p>Allmänt gäller följande när verksamheter planeras i områden med naturvärden: Naturvärdena i området behöver kartläggas. Vid förekomst av en fridlyst art behöver åtgärder redovisas som säkerställer att artskyddsförordningen inte aktiveras, till exempel genom att undvika just dessa lokaler eller annan anpassning av verksamheten.</p> <p>Riskerar fridlysta arter att skadas i samband med en verksamhet eller åtgärd, kan det krävas dispens från artskyddet för att verksamheten ska bli tillåtlig.</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	<p>Nej</p>
<p>Länsstyrelsen vill påminna om att hänsynsreglerna i 2 kap. MB även ska tillämpas för verksamheter som främst regleras genom annan lagstiftning, till exempel plan- och bygglagen. Det kan exempelvis handla om anpassningar för att säkerställa funktionella gröna stråk i landskapet som ger spridningsmöjligheter och skydd för rödlistade och sällsynta arter. Länsstyrelsen anser att det finns en risk att arter som inte är fridlysta ”går under radarn” och inte beaktas då de saknar ett formellt skydd genom artskyddsförordningen. Dock har även dessa arter en viktig ekologisk funktion. En negativ påverkan på rödlistade och sällsynta arter och deras livsmiljöer kan dessutom ha en indirekt negativ påverkan på fridlysta arter.</p>	<p>I kapitel 4.1 återfinns riktlinje enligt följande "• Vid en dispensansökan, detaljplan eller bygglov ska alltid en konsekvensbedömning göras av naturvärden på platsen. Som underlag till en bedömning kan en naturvärdesinventering krävas." Kommunen bedömer att denna riktlinje svarar upp mot detta behov.</p>	<p>Nej</p>

<p>Generellt biotopskydd</p> <p>I översiktsplanen beskrivs inte det generella biotopskyddet. I områden med jordbruksmark förekommer flera biotoper som omfattas av det generella biotopskyddet enligt 7 kap. 11 § MB. Det kan exempelvis vara biotoper som alléer, stenmurar, odlingsrösen, öppna diken och åkerholmar. Även alléer i stadsmiljö omfattas av det generella biotopskyddet. Dessa biotoper skyddas eftersom de utgör viktiga livsmiljöer, tillflyktsorter och spridningskorridorer för växt och djurarter, men har minskat starkt till följd av rationaliserad markanvändning. Inom dessa biotoper får därför åtgärder som kan skada naturmiljön i biotopen inte utföras utan dispens från Länsstyrelsen. Länsstyrelsen bedömer att biotoperna behöver kartläggas genom en riktad inventering om en dispenspliktig åtgärd ska vidtas.</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	<p>Nej</p>
<p>Länsstyrelsen anser att det generella biotopskyddet bör tas upp i översiktsplanen, eftersom hänsyn till skyddade biotoper vid exempelvis detaljplanering och bygglov behöver tas.</p>	<p>Planförslaget har kompletterats med en riktlinje gällande det generella biotopskyddet. <i>Se kapitel 4.1.</i></p>	<p>Ja</p>
<p>Anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § MB</p> <p>Enligt 12 kap. 6 § MB ska en anmälan för samråd göras för verksamheter och åtgärder som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön och som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt andra bestämmelser i miljöbalken. Exempel på åtgärder kan vara omläggning av mark, röjning av stigar för friluftsliv, byggande av enskild väg med mera. Eftersom miljöbalken gäller parallellt med plan- och bygglagen, kan en verksamhet eller en åtgärd som kräver bygglov, eller där förhandsbesked eller bygglov redan medgetts, även behöva anmälas för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. I de fall kommunen bedömer att genomförandet av till exempel bygglovet fordrar ett samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken i särskild ordning, bör kommunen upplysa i förhandsbeskedet eller bygglovet om att ärendet kan behöva anmälas till Länsstyrelsen för ett sådant samråd.</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	<p>Nej</p>

<p>Arella näringar Skogsbruk Under kommunens riktlinjer för Höga kusten på sida 212 anges att slutavverkning ska anpassas till topografi och landskapsbild. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att Skogsstyrelsen inte med stöd i lagstiftning kan kräva att slutavverkningar ska anpassas till topografi och landskapsbild. I övrigt instämmer Länsstyrelsen i beskrivna hänsynsätgärder. Skogsstyrelsen behandlar avverkningsanmälningar i Höga kusten på samma sätt som övriga avverkningsanmälningar i landet. Skogsbruket i Höga kusten lyder under samma lagstiftning som övrig skog i landet.</p>	<p>Skrivningen i riktlinjen har tagit bort i enlighet med synpunkten.</p>	<p>Ja</p>
<p>Jordbruksmark Länsstyrelsen har tagit fram Vägledning för jordbruksmark i den fysiska planeringen som kommunen med fördel kan ta stöd av för att tillämpa 3 kap. 4 § MB i översiktsplanen.</p>	<p>Hänvisning till vägledningen finns nu i kapitel 4.1.</p>	<p>Ja</p>
<p>Länsstyrelsen ser positivt på kommunens generella inställning till att bevara jordbruksmarken och att kommunen lyfter dess betydande roll i framtida livsmedelsförsörjning och klimatförändringar.</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	<p>Nej</p>
<p>Enligt HKB:n har en utgångspunkt i processen för att ta fram utvecklingsområden (ny och utvecklad markanvändning) varit att jordbruksmark ska undvikas i största möjligaste mån. Det anser Länsstyrelsen är positivt. Men vad Länsstyrelsen kan se så finns det ett flertal områden med pågående användning, SBB, där det finns jordbruksmark som har fått eller får jordbrukarstöd (jordbruksblock). Ett flertal av dessa områden är inte detaljplanelagda och vid detaljplan, bygglov eller förhandsbesked inom dessa områden behöver 3 kap. 4 § tillämpas. Länsstyrelsen anser till att börja med att kommunen med fördel använder geodatat från Jordbruksverket om jordbruksblock som ett planeringsunderlag för sina avvägningar och bedömningar.</p>	<p>Jordbruksblock har lagts till i planeringsunderlagen i kartan. Gränserna i markanvändningskartan ska inte ses som exakta. För pågående markanvändning gäller samma riktlinjer som för ändrad eller utvecklad.</p>	<p>Ja</p>

<p>Länsstyrelsen ifrågasätter om riktlinjerna i översiktsplanen för jordbruksmarken är tillräckligt tydliga för att kunna vara ett bra stöd för kommande plan- och lovärenden. I samrådsförslaget är det egentligen bara ordalydelsen i lagstiftningen som framgår, utan att närmare definiera vad det innebär för Örnsköldsviks kommun. Under de gemensamma riktlinjerna saknas även att exploatering på jordbruksmark endast är tillåtet för ett väsentligt samhällsintresse om behovet inte kan tillgodoses genom att annan mark tas i anspråk. Det räcker alltså inte enbart att exploateringen är för ett väsentligt samhällsintresse. Detta behöver framgå av översiktsplanen.</p>	<p>Planförslaget har justerats för att tydliggöra kommunens ställningstagande gällande jordbruksmarken. <i>Se kapitel 4.1 och 4.6.2.</i></p>	<p>Ja</p>
<p>I planförslaget finns en gemensam riktlinje för jordbruksmark som lyder areella näringar överordnas boende intressen på landsbygd i samband med planläggning och lovgivning. Länsstyrelsen anser att riktlinjerna i översiktsplanen bör utvecklas för att även fånga hur andra intressen än boende ska ställas mot jordbruksmark. Det är lämpligt att i översiktsplanen redovisa vilka väsentliga samhällsintressen utifrån kommunens förutsättningar och behov som kommunen anser kan motivera att jordbruksmark tas i anspråk.</p>	<p>kapitel 4.1 samt kapitel 4.6.1 har justerats sedan samråd. Kommunens ställningstagande gällande jordbruksmark finns i kapitel 4.1. I kommande skeden behöver möjligheten att ianspråkta jordbruksmark hanteras i varje enskilt ärende.</p>	<p>Nej</p>
<p>Rennäring Enligt den nya konsultationsordningen som trädde i kraft 1 mars 2024 omfattas den kommunala fysiska planeringen av konsultationsplikten i frågor som kan få särskild betydelse för det samiska folket. Detta ställer bland annat tydligare krav på dokumentation av tidig dialog med berörda samebyar, samt att utfallet av en dialog redovisas. Se vägledning på sametingets hemsida: Konsultation med Sametinget - vägledning för kommuner och regioner. Länsstyrelsen anser att översiktsplanens kapitel 6 saknar information om berörda samebyars delaktighet och hur eventuella synpunkter har beaktats.</p>	<p>Lagen om konsultation trädde i kraft efter att arbetet med översiktsplanen påbörjades. Översiktsplanen omfattas därför inte av lagen.</p> <p>Planförslaget har kompletterats med riktlinjer och text angående konsultationslagen och andra former av samråd och dialog. Riktlinjer och/eller kriterier för när kommunen bedömer att konsultation ska ske kan komma att läggas in i en handlingsplan.</p>	<p>Nej</p>

<p>Länsstyrelsen anser att miljökonsekvensbeskrivningen har brister då varken samisk kultur eller samisk markanvändning nämns. Det saknas även analys över de framtida effekter planen förväntas ha för den samiska kulturen och föreslagen markanvändning. Det saknas även en redogörelse för hur planförslaget påverkar det allmänna rennäringensintresset, hur planförslaget påverkar de funktionella sambanden och möjligheterna att flytta mellan olika årstidsland.</p>	<p>HKB'n har kompletterats med bedömning av översiktsplanens påverkan på samisk kultur och samiska markanvändning.</p>	<p>Ja</p>
<p>Gestaltad livsmiljö Samrådsförslaget innehåller ställningstaganden kring arkitektur och det offentliga rummets utformning samt goda strategiska riktlinjer kring bebyggda områden. Länsstyrelsen anser att vissa av riktlinjerna är lite väl allmänt hållna. Exempelvis att tillkommande bostäder och tomter bör utformas så att det ger god helhetsverkan. Detta är gällande för all ny bebyggelse enligt 2 kap. 6 § PBL.</p>	<p>Kommunen arbetar med att ta fram ett stadsmiljöprogram som inkluderar de delar som vanligtvis finns med i en arkitekturpolicy. Kommunen bedömer att riktlinjerna i översiktsplanen är på den nivå som är lämpliga utifrån översiktsplanens omfattning. Det kommande stadsmiljöprogrammet kommer att komplettera översiktsplanen i dessa frågor.</p>	<p>Nej</p>
<p>Växande kommuner kan ha nytta av att samla goda intentioner i arkitekturpolicyer. Boverket framhåller Uppsala kommun som ett gott exempel på detta. Länsstyrelsen vill ge rådet att vidareutveckla arkitektur och gestaltning i kommande policyer och strategier om byggande.</p>	<p>Se svar ovan.</p>	<p>Nej</p>
<p>Social hållbarhet Länsstyrelsen understryker vikten av att aktivt hålla ihop översiktsplanen och den fördjupade översiktsplanen för Örnsköldsviks centralort och se helheten för kommunens invånare.</p>	<p>Planförslaget relation till den fördjupade översiktsplanen för Örnsköldsviks centralort beskrivs mer detaljerat under kapitel 1.3. Den fördjupade översiktsplanen ska arbetas in i översiktsplanen i framtiden.</p>	<p>Ja</p>
<p>I planförslaget lyfts folkhälsoperspektivet tydligt fram och därutöver omnämns såväl jämställdhet liksom jämlikhet. Länsstyrelsen anser dock att det skulle vara fördelaktigt om kommunen kompletterade planen med en övergripande beskrivning och definition av begreppen jämlikhet och jämställdhet, liksom av social hållbarhet i stort. Som utgångspunkt kan till exempel regionala strategier användas.</p>	<p>Kommunen bedömer att texterna är på den nivå som är lämpliga utifrån översiktsplanens omfattning. Då målet är att hålla översiktsplanen så koncis som möjlig görs endast i undantagsfall i beskrivningar och definitioner i löptexten.</p>	<p>Nej</p>

<p>Länsstyrelsen ser positivt på de gemensamma riktlinjerna som anges under Hälsöfrämjande, trygga, jämställda och jämlika miljöer. Kommunen skulle dock kunna överväga att tydligare beskriva sin ansats inom det sociala hållbarhetsområdet.</p>	<p>Se svar ovan.</p>	<p>Nej</p>
<p>I planen saknas en koppling mellan trygghet och brottsutsatthet. Frågan om trygghet behandlas inte specifikt i relation till oro att utsättas för brott. Även dessa begrepp, inklusive begreppet säkerhet, skulle med fördel kunna definieras och utvecklas, för att tydliggöra innebörd och skillnaden mellan dessa.</p>	<p>Se svar ovan.</p>	<p>Nej</p>
<p>Energi, material och teknisk försörjning Kraftledningarna svenska kraftnät har ett flertal befintliga kraftledningarna och stationer inom kommunen. Länsstyrelsen vill informera om att ingen pågående eller planerad verksamhet får utföras på sådant sätt att Svenska kraftnäts anläggningars funktionalitet eller allmänhetens säkerhet riskerar att störas.</p>	<p>Kapitlet har kompletterats med riktlinjer om att samråd ska ske med SvK inom riksintresseområdet och dess påverkansområde.</p>	<p>Ja</p>
<p>Planförslaget bör kompletteras med information om säkerhetsavstånd till svenska kraftnäts anläggningar vid planering av vindkraft.</p>	<p>Kapitlet har kompletterats med en riktlinje om att samråd ska ske med SvK för att säkerställa skyddsavstånd.</p>	<p>Ja</p>
<p>Pågående projekt och utbyggnadsplaner Länsstyrelsen vill informera om att den befintliga 400 kV-ledningen som går mellan Stornorrfors och Hjalta kommer att behöva förnyas. Ledningen börjar närma sig sin tekniska livslängd och ett förnyelseprojekt kommer att starta i början av 2030-talet. I dagsläget är det för tidigt att säga om ledningen kommer att kunna förnyas helt i befintlig sträckning eller om ny lokalisering kommer att behöva utredas.</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	<p>Nej</p>

<p>Energi Länsstyrelsen ser inte om och på vilket sätt distribution av energi (el, fjärrvärme, fjärrkyla) tagits i beaktande i kommunens förslag till markanvändning. Översiktsplanen skulle kunna tydliggöra förutsättningarna för detta och om det finns kapacitet för det kommunen planerar för.</p>	<p>Vid lokalisering av utvecklingsområden är översiktsplanens grundläggande princip att utveckling kan ske bland annat i anslutning till befintlig bebyggelse, i närhet av teknisk infrastruktur osv. Detta möjliggör en förutsättning för anslutning. I kommande skeden behöver kapaciteten säkerställas. Inför detta arbete deltar kommunen i arbetet med den regionala energiplanen samt dialoger med energibolagen.</p>	<p>Nej</p>
<p>Enlig Lagen om kommunal energiplanering (1977:439) ska varje kommun ha en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi. Planeringen ska främja hushållningen med energi samt verka för en säker och tillräcklig energitillförsel. Energiplanen bör kopplas till översiktsplanen.</p>		<p>Nej</p>
<p>För att utreda behovet av nya distributionssystem utifrån områden som identifierats för ny produktion eller tillkommande användning behöver kapacitet och eventuella flaskhalsar i befintliga system kartläggas. Markanspråk för eventuell ny distribution kan även med fördel hanteras i översiktsplanen.</p>	<p>Till den antagna översiktsplanen kommer en sammanställning av de åtgärder och utredningsbehov som finns för vidare arbete att sammanställas. I den sammanställningen kan markanspråk för ny distribution ingå</p>	<p>Nej</p>
<p>Det är viktigt att på kommunal nivå undersöka försörjningsmöjligheterna för lokalproducerad, förnybar energi. Vilken typ av förnybar energi som det ska satsas på behöver utgå från lokala förutsättningar.</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	<p>Nej</p>
<p>Kommunen kan med fördel ta stöd från Boverkets vägledning om Elnät i planering och Energimyndighetens Vägledning för kommunal energiplanering.</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	<p>Nej</p>
<p>Länsstyrelsen har tagit fram en Energi- och klimatstrategi som även den kan ge vägledning. Just nu pågår ett arbete med att revidera strategin och förslaget är ute på remiss. Remiss: Energi- och klimatstrategi för Västernorrland 2025–2030 Länsstyrelsen Västernorrland</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	<p>Nej</p>

<p>Masshantering Kommunen bör överväga att utveckla möjligheterna för masshantering, till exempel genom att planera för platser där återvinning av överskottsmassor kan bedrivas eller på annat sätt utveckla en masshanteringsplan eller masshushållningsplan.</p>	<p>Nya platser för masshantering har inte ingått i planarbetets omfattning. Det kan vara ett sådant underlag som passar i en handlingsplan.</p>	<p>Nej</p>
<p>Vindkraft Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen valt att tydligt pekat ut områden för vindbruk. Utpekande av områden för elproduktion i form av vindkraft ligger i linje med den nationella energipolitikens långsiktiga inriktning. Däremot vill Länsstyrelsen påpeka att det som anges under gemensamma riktlinjer under Vindkraft att vindkraft kan endast prövas i särskilt utpekade områden, där avvägning gjorts mot andra långsiktiga intressen kan misstolkas som att det råder ett förbud mot att ansöka om tillstånd inom andra områden än de som pekats ut i översiktsplanen. Kommunen bör förtydliga vad som menas med skrivningen eftersom det inte ligger hos kommunen att avgöra om en prövning får ske eller ej.</p>	<p>Planförslaget pekar inte längre ut områden med ändrad markanvändning för vindkraft, se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen.</p>	<p>Nej</p>
<p>I planförslaget anger kommunen ett antal gemensamma och lokala riktlinjer för vindkraft. Länsstyrelsen vill förtydliga att vid en miljöprövning kan det tillkomma behov av ytterligare utredningar än de som listas i riktlinjerna i översiktsplanen. Detta skulle kunna förtydligas.</p>	<p>Riktlinjerna angående vindkraft redovisar vilka frågor kommunen anser är viktiga i förhållande till befintliga, utvecklade och nya områden för vindkraft. En viss justering har skett sedan samrådet för att inte föregå de inventeringar och utredningar som krävs i tillståndprocessen.</p>	<p>Ja</p>
<p>För beskrivningar om vindkraft i kapitel 4.5.1 bör Örnsköldsviks kommun vara konsekvent med att dialog ska ske med Försvarsmakten. Vidare bör kommunen överväga om det av sekretessskäl är nödvändigt att ta upp Försvarsmaktens specifika ställningstagande till vilka delar av ett vindkraftsområde som är mindre lämpligt att exploatera. Se Granliden TAV-u1.</p>	<p>En generell riktlinje har lagt till angående tidig dialog med Försvarsmakten vid ny och utvecklad vindkraftsetablering. De beskrivande texterna har justerats.</p>	

<p>Vad gäller de utpekade vindkraftsområdena vill Länsstyrelsen särskilt lyfta nedanstående gällande de naturvärden som finns.</p> <p>- Granliden TAV-u1</p> <p>Det är positivt att det tydligt framgår i riktlinjerna att Granlidens naturreservat liksom de angivna nyckelbiotoperna och myrarna i och i anslutning till vindkraftsområdet ska undantas från väg- och ledningsdragnings eller annan påverkan, samt att verk ej bör placeras i direkt anslutning till naturreservatet. Länsstyrelsen anser dock att gränsen för vindkraftsområdet bör justeras så att naturreservatet hamnar utanför området.</p>	<p>Avgränsningen för vindkraftsområdet Granliden har justerats och naturreservatet har exkluderats. Riktlinjerna har uppdaterats utifrån den nya avgränsningen.</p>	<p>Ja</p>
<p>Stormyrberget TAV-u2</p> <p>Länsstyrelsen vill påpeka följande</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyckelbiotopen på Trolltjärnkullen har ett formellt skydd i form av ett biotopskydd. Detta bör läggas till i beskrivningen av området. • Det är positivt att det framgår av riktlinjerna att nyckelbiotoperna och kulturobjekten ska undantas från väg och ledningsdragnings och andra ingrepp som kan påverka hydrologin samt att speciell hänsyn ska tas till skogen på Trolltjärnskullen som har höga bevarandevärden. • I beskrivningen kan det läggas till att äldre skog även finns i södra delen av området, kring Stormyrberget. 	<p>Beskrivningen för vindkraftsområdet Stormyrberget har justerats utifrån synpunkten.</p>	<p>Ja</p>
<p>Bursjöleden TAV-u3</p> <p>I beskrivningen kan det läggas till att äldre skog också finns i södra delen, öster om Storbacktjärnen.</p>	<p>Beskrivningen för vindkraftsområdet Bursjöleden har justerats utifrån synpunkten.</p>	<p>Ja</p>
<p>Hästliden TAV-a1</p> <p>Områdets västra del berör en del av naturvårdsobjektet Glesskallberget som är ett naturskogsobjekt med höga naturvärden.</p> <p>Dialog om reservatsbildning av området förs med markägaren Holmen skog AB. Gränsen för vindkraftsområdet bör ändras så att den gamla skogen i naturvårdsobjektet inte ingår i vindkraftsområdet.</p> <p>Det framgår även i beskrivningen för vindkraftsområdet att det finns ett större antal nyckelbiotoper, men inom området är det bara en. Söder, väster och sydväst om området finns dock ett flertal nyckelbiotoper.</p>	<p>Se tidigare svar angående kommunens nya förhållningssätt till vindkraft.</p>	<p>Nej</p>

<p>Brattmyrliden väst TAV-a2 Inom området finns uppgifter om skyddsvärd fågelart*. Detta är det viktigt att beakta och ta stor hänsyn till.</p>	<p>Se tidigare svar angående kommunens nya förhållningssätt till vindkraft.</p>	<p>Nej</p>
<p>Hällberget TAV-a3 Inom området finns uppgifter om skyddsvärd fågelart*. Detta är det viktigt att beakta och ta stor hänsyn till. Det har också tidigare funnits flodpärlmussla (rödlistad) i Stavarsjöbäcken. Även detta är viktigt att beakta och ta stor hänsyn till så att livsmiljön bevaras.</p>	<p>Se tidigare svar angående kommunens nya förhållningssätt till vindkraft.</p>	<p>Nej</p>
<p>Havsplanering Den statliga planen Bottniska vikens havsplan antogs 2022. Kommunen föreslår att översiktsplanen ska lämna företräde till gällande statlig havsplan och anger en rad riktlinjer för vattenområden för kust- och skärgård med beteckningen VKS samt för territorialhavet VHV.</p>	<p>Noterat, synpunkten kräver ingen justering.</p>	<p>Nej</p>
<p>I dagsläget finns en stor vilja från både stat och näringsliv att pröva nya områden för havsbaserad vindkraft i havet. I aktuellt planförslag saknas ställningstaganden över kommunen vattenområde, vilket Länsstyrelsen anser är en brist. Den kommunala översiktsplanen är ett viktigt underlag när samråd ska hållas kring utpekande av nya kustnära områden för havsbaserad vindkraft.</p>	<p>Kommunens delar den nationella havsplanen för Bottniska vikens identifierade användningar och prioriteringar jämte varandra. Kommunens ställningstagande i vattenområdet finns i kapitel 4.8.2 Hav. Ställningstagande kring vindkraft finns i kapitel 4.5.1.</p>	
<p>Infrastruktur och transporter I samband med utbyggnad av större verksamhets- och bostadsområden är det viktigt att kommunen i ett tidigt skede ser över hur trafikförsörjningen till och från aktuellt område ska ske. Om ett område är tänkt att byggas ut etappvis är det viktigt att en strategisk plan tas fram som visar hur trafikförsörjningen ska ske när området är fullt utbyggt. I sammanhanget bör prognos år 2045 beaktas liksom den trafik som det fullt utbyggda området beräknas generera.</p>	<p>I efterföljande process som exempelvis detaljplaneläggning ska relevanta utredningar tas fram. Planförslaget har kompletterats med en riktlinje i kapitel 4.4.1 om att det vid utbyggnad av större verksamhets- och bostadsområden behövs utredas hur trafikförsörjningen till och från området ska ske. Utredningarna får visa lämpliga anslutningar.</p>	<p>Ja</p>

<p>Gång- och cykelväg I översiktsplanen lyfter kommunen framtida cykelstråk som ligger längs statliga vägar. Det framgår inte av planen hur kommunen tänker hantera dessa. Avser kommun själva att utreda och åtgärda gc-väg utanför Trafikverkets vägområde? I flertalet av de stråk som lyfts används den statligt regionala genomfartsvägen som bygata och att åtgärden står i målkonflikt med genomfartstrafiken.</p>	<p>Förtydligande har gjorts gällande väghållaransvar och prioriteringar i kapitel 3.3. Kommunikationer.</p>	<p>Ja</p>
<p>Kommunen bör i första hand säkerställa att gc-väg anordnas på internvägar och utanför det statliga vägområdet.</p>	<p>Synpunkten noteras. Kommunens uppfattning är att när kommunen i översiktsplanen planerar för en långsiktig hållbar utveckling behöver det göras övergripande och oavsett väghållaransvar. Örnsköldsvik kommun är till ytan stor och det statliga vägnätet utgör en betydande stomme i infrastrukturen och på många platser saknas kommunala vägar. Flera av de föreslagna cykelstråken som behöver insatser rör det statliga vägnätet eftersom behoven har identifierats här.</p>	<p>Nej</p>
<p>Behovet av åtgärder utmed statliga vägar är stort i länet, men resurserna är begränsade. Det behöver därför göras en prioritering av vilka platser och vägar som de gör mest nytta. Det är Region Västernorrland som beslutar i den regionala transportplanen vilka åtgärder som ska prioriteras på regionala vägar, exempelvis vilka gc-vägar som ska byggas.</p>	<p>Behovet av åtgärder längs vägnätet är stort i Örnsköldsviks kommun. Prioriteringar mellan olika behov av åtgärder har gjorts i planarbetet, alla behov av åtgärder redovisas inte i planen utan framförs i stället i andra sammanhang till Trafikverket och Region Västernorrland. När det gäller cykelstråk så har förtydliganden gällande väghållaransvar och prioriteringar gjorts i kapitel 3.3. Synpunkten har delvis beaktats genom att ortbeskrivningarna i kapitel 4.2 har kompletterats med strukturskisser och vilka tydliggör vilka gång- och cykelstråk som är prioriterade för orten och vilka som ses som framtida cykelstråk.</p>	<p>Ja</p>
<p>Farleder Länsstyrelsen anser att markanvändning farled TIF redovisas på ett bra sätt i kartan. Kommunen skulle kunna överväga att i kartan även redovisa farleden in till Skagsudde (där bland annat Sjöfartsverket har sin lotsplats) och farleden mellan norra och södra Ulvön som torde vara av stort intresse för bland annat fiske- och fritidsbåtar samt det rörliga friluftslivet.</p>	<p>Planförslagets karta har kompletterats.</p>	<p>Ja</p>
<p>Flyg I avsnitt 4.4.6 Flygplats TIA anger kommunen att Örnsköldsviks Airport är utpekad som riksintresse för civilt försvar, vilket inte stämmer. Däremot är flygplatsen utpekad som en av Sveriges 27 beredskapsflygplatser. Flygplatsen är även av Försvarsmakten utpekad som område som har betydelse enligt 3 kap. 9 § 1 st. MB.</p>	<p>Planförslaget har kompletterats enligt synpunkten.</p>	<p>Ja</p>

<p>I översiktsplanen nämns ingenting om flyghinder för den civila luftfarten, endast Försvarmaktens regler nämns. Vad som gäller avseende civil luftfart bör nämnas i alla översiktsplaner för att säkerställa att Luftfartsverket och Försvarmakten remitteras i dessa ärenden.</p> <p>För civil luftfart gäller följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, vindkraftverk, skyltar, konstverk, byggnader etcetera som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan ska remitteras till Luftfartsverket. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet till havs eller i insjö ska även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras. 	<p>Planförslaget har kompletterats med riktlinje gällande flyghinder.</p>	<p>Ja</p>
<p>Det finns en ofullständig mening under kapitel 4.4.6 Flygplats, Riktlinjer som kompletterar de gemensamma riktlinjerna för alla områden med beteckningen TIA. Just nu står det hänsyn ska tas till flygplatsens roll för totalförsvarets b. Detta behöver justeras.</p>	<p>Texten har justerats.</p>	<p>Ja</p>
<p>Miljöbedömningen Sammantaget tycker Länsstyrelsen att Hållbarhetskonsjekvensbedömningen som kommunen tagit fram är välgjord och innehåller flera bra åtgärdsförslag och rekommendationer. Länsstyrelsen anser dock att kommunen bör arbeta in dessa i planförslaget på ett bättre sätt. För mer detaljerade synpunkter se under övriga rubriker i yttrandet.</p>	<p>HKB's åtgärdsförslag har gått igenom och flertalet har inarbetats i planförslaget. För mer detaljerat bemötande se under övriga bemötanden av synpunkter som är mer specifika.</p>	<p>Ja</p>
<p>Området täcker en marin naturtyp N2000 1170 rev som ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 1. Detaljplanen för aktuellt område är från 2003. Kopplat till kommunens riktlinje om att ålderstigna detaljplaner ska tillämpas med försiktighet undrar Länsstyrelsen om kommunen i detta fall betraktar detaljplanen som föråldrad? Om detaljplanen anses vara föråldrad och om det finns för avsikt att ta fram en ny anser Länsstyrelsen att det bör finnas tydligare riktlinjer kring naturvärdena i översiktsplanen och att hänsyn bör tas till dessa för att vara ett stöd i kommande processer.</p>	<p>Områdets beskrivande text och riktlinjer har kompletterats angående naturvärden.</p> <p>I övrigt har riktlinjen angående äldre detaljplaner justerat för att tydligare beskriva kommunens inställning till dessa.</p>	<p>Ja</p>

Inom området finns marina naturtypen 1130 estuarie. Området är också utpekade som lek område för sik. Länsstyrelsen anser att det bör framgå av de lokala riktlinjerna att hänsyn behöver tas till dessa värden om verksamheten ska utvecklas. Länsstyrelsen tycker att det är bra att de lokala riktlinjerna tar upp att hänsyn ska tas till fiberbankarna i området.	Riktlinje har lagts till för Köpmanholmens hamn TIH-u2. <i>Se kapitel 4.4.4 Hamnområde.</i>	Ja
--	---	----

Länsstyrelsen Västerbotten

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Mellankommunala intressen I kapitel 3.3 Kommunikationer, Järnvägsnätet bör byggandet av Norrbotniabanan nämnas, samt ifall det påverkar markanvändning kopplat till kommunens strategiska inriktning för utveckling av arbetsmarknad och godsflöden.	Överensstämmer med planförslaget. I kapitel 3.3 kommunikationer, järnvägsnätet omnämns Norrbotniabanan och att en förbättrad kustjärnväg bedöms ge stora positiva effekter för arbetspendlingen, kompetensförsörjning, näringslivsutvecklingen och tillväxt.	Nej
För beskrivningar om vindkraft i kapitel 4.5.1 bör Örnsköldsviks kommun vara konsekvent med att dialog ska ske med Försvarmakten. Vidare bör det funderas över om det av sekretessskäl är nödvändigt att ta upp Försvarmaktens specifika ställningstagande till vilka delar av ett vindkraftområde som är mindre lämpligt att exploatera. Se Granliden TAV-u1.	En generell riktlinje har lagt till angående tidig dialog med Försvarmakten vid ny och utvecklad vindkraftsetablering. De beskrivande texterna har justerats.	Ja
Enligt den nya konsultationsordningen som trädde i kraft 1 mars 2024 omfattas även den kommunala fysiska planeringen av konsultationsplikten i frågor som kan få särskild betydelse för det samiska folket. Detta ställer bland annat tydligare krav på dokumentation av tidig dialog med berörda samebyar, samt att utfallet av ev. dialog redovisas. Se vägledning på sametingets hemsida: Konsultation med Sametinget - vägledning för kommuner och regioner. Planens kapitel 6 saknar i dagsläget information om berörda samebyars delaktighet och hur eventuella synpunkter har beaktats.	Lagen om konsultation trädde i kraft efter att arbetet med översiktsplanen påbörjades. Översiktsplanen omfattas därför inte av lagen. Planförslaget har kompletterats med riktlinjer och text angående konsultationslagen och andra former av samråd och dialog. Riktlinjer och/eller kriterier för när kommunen bedömer att konsultation ska ske kan komma att läggas in i en handlingsplan.	Nej
Allmänna synpunkter Länsstyrelsen i Västerbotten anser att Örnsköldsviks kommun på ett bra och övergripande sätt beskriver områdena för ändrad markanvändning med en bra detaljeringsnivå. Det är lätt att få en överblick av området karaktär och närliggande omgivning.	Noterat, synpunkten kräver ingen justering.	Nej

Redaktionella synpunkt Nedan nämns några mindre redaktionella synpunkter som uppmärksammats.	Noterat, synpunkten kräver ingen justering.	Nej
Det är otydligt hur det skrivs om strandskydd och närhet till strandskydd och vattendrag i exempelvis kapitel 4.3.4 Verksamheter, industri och verksamhetsområde relaterar till de verksamhetsområden som beskrivs. Se över så att dessa skrivningar blir konsekventa.	Riktlinjer och platsbeskrivningar har justerats.	Ja
Örnsköldsviks kommun skriver under kapitel 4.4.1 Större väg TIV, stycke 2 att: I Örnsköldsviks kommun transporteras mycket farligt gods på vägnätet. Det bör tydliggöras om det är kvantitativt mycket gods eller om det är väldigt farligt gos som transporteras.	Planförslaget har justerats genom att meningen förtydligats.	Ja
Det finns en ofullständig mening under kapitel 4.4.6 Flygplats, Riktlinjer som kompletterar de gemensamma riktlinjerna för alla områden med beteckningen TIA. - Hänsyn ska tas till flygplatsens roll för totalförsvarets b	Riktlinjen har justerats.	Ja
Följande mening i kapitel 4.6.1 Jordbrukslandskap, Jordbrukslandskapets bebyggelsestradition och arv bör ses över: Vid medeltidens slut hade Sidensjö brutits ur Nätra, Arnäs och Anundsjö brutits ur Själeavad och Nordmaling brutits ur Grundsunda.	Meningens grammatik har setts över.	Ja

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
MSB:s yttranden i översiktsplaneärenden avser myndighetens planeringsunderlag och områden av riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen. Vid behov lämnas även råd och synpunkter inom myndighetens ansvarsområden för skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar. Mer information om MSB:s roll i samhällsplaneringen samt plan- och byggärenden finns på MSB:s webbsida Samhällsplanering.	Noterat. Kommunen tackar för yttrandet.	Nej
MSB tar fram en stor mängd underlag som myndigheter, kommuner och andra aktörer kan använda i sin samhällsplanering. MSB:s planeringsunderlag består av information och vägledning i form av webbsidor, publikationer och kartunderlag. MSB:s planeringsunderlag finns tillgängligt på MSB:s webbsida Planeringsunderlag.	Noterat	Nej

<p>MSB ansvarar för att lämna uppgifter till länsstyrelserna om områden som myndigheten bedömer är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, enligt 2-2a §§ förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden samt 3 kap. 9 § 2 st. miljöbalken. MSB arbetar kontinuerligt med att identifiera mark- och vattenområden som kan vara av riksintresse.</p> <p>Den 25 oktober 2024 beslutade MSB att mark- och vattenområdena för samtliga ledningar och stationer i transmissionsnätet för el samt ledningarna i distributionsnätet för el mellan fastlandet och Gotland med tillhörande stationer, liksom områden för förnyelse och förstärkning av dessa, utgör områden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar (TfC 0004-0024), den civila delen, enligt 3 kap. 9 § andra stycket miljöbalken. Örnsköldsviks kommun berörs av flera riksintresseanspråk för luftledningarna i transmissionsnätet för el.</p>	<p>Noterat</p>	<p>Nej</p>
<p>I planförslaget redovisas inte riksintresseanspråken eller hur riksintressena ska tillgodoses. MSB bedömer att planförslaget inte tillgodoser riksintresseanspråken och att planförslaget kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av luftledningarna om inte hänsyn till riksintresseanspråket beaktas i översiktsplanen. Detta på grund av föreslagen mark- och vattenanvändning med tillhörande ställningstaganden i planförslaget. Exempelvis överlappar vindkraftsområdena Hällberget, Åliden-Hemliden, Blodrotsberget samt Trattberget i mark- och vattenanvändningskartan med riksintresseanspråket. Vidare behöver riksintresseanspråket beaktas särskilt inom de utpekade mark- och vattenanvändningsområdena för landsbygd och industri och verksamhetsområdet Hällen.</p>	<p>Planförslaget har kompletterats med riksintressena i planeringsunderlaget. Kapitel 4.5.2, kapitel 6.2 samt enskilda markanvändningsområden har kompletterats med information och riktlinjer kopplat till riksintressena.</p>	<p>Ja</p>
<p>I övrigt noterar MSB att kommunen i avsnitt 4.4.6 Flygplats TIA anger att Örnsköldsviks Airport är utpekad som riksintresse för civilt försvar, vilket inte stämmer. Däremot är flygplatsen utpekad som en av Sveriges 27 beredskapsflygplatser. Flygplatsen är också av Försvarsmakten utpekad som område som har betydelse enligt 3 kap. 9 § 1 st. miljöbalken (1998:808). MSB noterar även att kommunen beskriver MSB som riksintressemyndighet i planbeskrivningens avsnitt 6.2 Totalförsvarets intressen men inte i bilagorna 1 och C (riksintressen).</p>	<p>Planförslaget har kompletterats med tydligare information angående flygplatsens status i kapitel 4.4.6 och 6.2.</p>	<p>Ja</p>

MSB ser positivt på att kommunen lyfter totalförsvarets intressen i planförslaget men har svårt att utläsa hur dessa aspekter har beaktats i planförslaget och dess ställningstaganden i övrigt. MSB anser att det nationella målet för totalförsvaret respektive det civila försvaret utgör relevanta nationella mål av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen. Vidare utgör slutsatser i kommunens risk- och sårbarhetsanalys (RSA) och identifieringen av samhällsviktig verksamhet viktiga underlag i arbetet med att beakta och tillvarata totalförsvarets civila intressen.	Kommunen delar myndighetens bild av att detta är viktiga frågor varför dessa lyfts särskilt i planförslaget. Frågorna är dock förhållandevis nya och kräver vidare implementering i organisationens arbete. Texten har justerats med en hänvisning till kommunens RSA.	Nej
--	--	-----

Polisen

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Lokalpolisen har tagit del av dokumentet och har inga synpunkter	Noterat.	Nej

Post-och telestyrelsen

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
IT-infrastrukturen är en förutsättning för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet. Av denna anledning anser vi även att IT-infrastrukturen måste in i samhällsplaneringsprocessen på regional och kommunal nivå. Om inte IT-infrastruktur beaktas i samhällsplaneringen finns risken att de tjänster som är beroende av infrastrukturen inte når ut till användarna.	Noterat. IT-infrastruktur behandlas i kapitel 4.1 Gemensamma riktlinjer	Nej
Det säkerhetspolitiska läget har också riktat fokus mot behovet av en robust civil infrastruktur. Förmågan att kommunicera är en förutsättning för att samhällets grundläggande funktionalitet ska kunna upprätthållas. Exempelvis krävs elektronisk kommunikation för att genomföra betalningar, säkerställa leveranser och återställa trasiga nät. Att civila funktioner är funktionella i händelse av ofred är också viktigt för totalförsvarets militära del. Vid ett så kallat gråzonsläge eller i samband med en större kris kan infrastrukturen utsättas för påfrestningar. Vidare kan naturhändelser såsom översvämningar påverka funktionaliteten. PTS arbetar aktivt med dessa frågor, bl.a. genom att dela ut statligt stöd till	Noterat.	Nej

företag för att genomföra åtgärder för driftsäkra och robusta elektroniska kommunikationer.		
PTS har inte tillgång till detaljinformation om hur operatörer och andra ledningsägare utformar sina nät utan hänvisar till de operatörer och ledningsägare som blir berörda inom aktuellt område för ytterligare information. I detta fall kan det vara lämpligt att kontakta nationella bredbandsaktörer samt aktuella regionala och lokala bredbandsaktörer. Kommunen bör ha en förteckning över vilka befintliga ledningsägare som blir berörda eller liknande funktion. Exempelvis bredbandskoordinatorer bör ha information om potentiella ledningsägare gällande elektroniska kommunikationer.	Noterat	Nej
Vidare driver PTS ett system för begäran om ledningsanvisning, ”ledningskollen.se”. För att identifiera vilka som är berörda ledningsägare kan en förfrågan skickas via https://www.ledningskollen.se/	Noterat	Nej
PTS har i tidigare skrivelse (med hemlig bilaga 2012-01-23 dnr: 03-16005) till respektive länsstyrelse lämnat uppgifter om teleanläggningar som är att anse som riksintressen i enlighet 3 kap 8 § miljöbalken och 2 § p. 9 förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m.	Noterat	Nej
Avseende vindkraftverk så kan dessa i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt. Speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser. PTS rekommenderar därför att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftsbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda av vindkrafts-etableringen för respektive område för att minimera störningsriskerna. Inför ett sådant samråd kan PTS bidra med information om vilka de berörda radiolänkoperatörerna är.	Noterat	Nej

Sametinget

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Området Örnsköldsviks kommun utgör renbetesmarker för samebyarna Vilhelmina norra, Vilhelmina södra och Voernese. Information om den samiska kulturen och renskötelsen som bedrivs i kommunen är ett viktigt kunskapsunderlag. Renskötelsen är den starkaste kulturbäraren för årbediehtu, samisk traditionell kunskap, det samiska språket, levnadssättet och den samiska kulturen. Detta kunskapsunderlag saknas och det framgår inte ens att Örnsköldsviks kommun är inom renskötseområde.	Planförslaget har utvecklats angående rennäringen och de samiska perspektiven på markanvändningen inom kommunen. Rennäringens behov av sammanhängande miljöer i landskapet har beskrivit tillsammans med riktlinjer om konsultation/samråd och dialog med samebyar vid åtgärder som kan påverka rennäringen. Kapitel 4.1 och kapitel 4.6.2 har särskilt kompletterats. Enskilda områden har kompletterats med information om rennäringens markanvändning samt riktlinjer för dialog och hänsyn.	Ja
Riksintresse rennäring Enligt 3 kap. 5 §, första stycket miljöbalken ska mark- och vattenområden som har betydelse för renskötelsen skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Enligt andra stycket ska områden av riksintresse för renskötelsen skyddas mot sådana åtgärder. Områdena karaktäriseras ofta som kärnområden, flyttvägar, svåra passager, kalvningsområden och rast beten.	Se svar ovan.	Ja
Renskötelse bygger på ekologiskt hållbara principer och är därför beroende av ett sammanhållet naturlandskap. Olika områden och möjligheten att förflytta sig däremellan brukar benämnas funktionella samband. De funktionella sambanden skapar grundläggande förutsättningar att bedriva renskötelse i en sammanhållen årscykel. Detta innebär att det ska finnas en säker tillgång till åretruntmarker och vinterbetesmarker som har en avgörande betydelse för rennäringens bedrivande.	Se svar ovan.	Ja
Den fragmentering som landskapet genomgår gör det svårare att hitta och peka ut de värdefulla områden som kan garantera den samiska kulturens överlevnad. Även åtgärder som vidtas utanför ett riksintresseområde kan vara otillåten på grund av de konsekvenser den bedöms ha för riksintresset. 1 Sametinget vill lyfta vikten av att beakta riksintresse och funktionella samband i sin helhet i planarbetet så att renskötelsens möjligheter säkras för framtida generationer.	Se svar ovan.	Ja
Synpunkter riksintresserennäring och samisk markanvändning Kommunen ska i sin översiktsplan redogöra för hur de avser att tillgodose riksintressena efter en dialog med länsstyrelsen.2 Riksintresse rennäring ska ses i ett landskapsperspektiv eftersom det handlar om ett skydd för områden med olika ändamål som måste hänga ihop för att helheten ska fungera.	Se svar ovan.	Ja

<p>Plankartor behöver förtydligas i sin redovisning av riksintresserennäring, inte heller finns någon redovisning av samisk markanvändning i kortform. Kartmaterial bör vara enhetligt, digital karta saknar helt redovisning av riksintressen, kartan bör kompletteras med redovisning av riksintressen för att förenkla möjligheten att se överlappande markanvändning. Det framgår enbart i text att områden av riksintresse för rennäringen inte har uppdaterats och att de borde ses över för att tydliggöra vilka markanspråk som kommunen ska beakta. Kommunen bedömer därav otydligheter kring vilken hänsyn som ska tas till dessa markanvändningar och områden som faller utanför riksintresseområdena.</p>	<p>Planförslaget har förtydligats vad gäller riksintresserennäring, under kapitel 6.1 och i den digitala kartan under lagergruppen kommunens synpunkter på riksintressen.</p>	<p>Nej</p>
<p>Det finns utpekade LIS-områden som berör riksintresse för rennäring och flytt leder av riksintresse. I exempelvis generella rekommendationen är det bra att hänvisa till samråd med berörda samebyar och ställningstagande gällande hur renskötselns intressen ska tillvaratas. Inte heller finns riktlinjer/ställningstagande om hur intrång (annan mark och vattenanvändning) som lokalisering av bebyggelse, anläggningar och annan form av exploateringar (vindkraft, gruvor) ska beakta riksintresset för rennäring och rennäringen. Vinterbetesmarkernas särskilda betydelse för renskötseln bör särskilt beaktas.³ Dessa områden är extra känsliga för negativ påverkan från exploateringsverksamhet. Även marker som inte nyttjas frekvent är viktiga och blir allt viktigare i takt med ökad exploatering och förändrat klimat. I takt med att markerna krymper minskar samebyarnas flexibilitet.</p>	<p>Se tidigare svar.</p>	<p>Ja</p>
<p>Synpunkter miljökonsekvensbeskrivningen Sametinget anser att miljökonsekvensbeskrivningen har stora brister då varken samisk kultur eller samisk markanvändning nämns och därmed saknas också analys över de framtida effekter planen förväntas ha för den samiska kulturen och markanvändningen i kommunen. Det saknas även en redogörelse för hur planförslaget påverkar det allmänna rennäringsintresset, hur planförslaget påverkar de funktionella sambanden och möjligheterna att flytta mellan olika årstidsland.</p>	<p>HKB (bilaga 1) har kompletterats till granskning så att den lyfter översiktsplaneringens och planförslagens förhållande till rennäringen som areell näring och hur planförslaget påverkar de funktionella sambanden och möjligheterna att flytta mellan olika årstidsland.</p>	<p>Ja</p>

<p>Rennäringen är både ett allmänt intresse enligt miljöbalken 3 kap 5 § och ett enskilt intresse som medlemmarna i en sameby innehar enligt rennäringslagen (1971:437). Det allmänna rennäringsintresset innebär att mark- och vattenområden som har betydelse för renskötseln ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Det enskilda rennäringsintresset sammanfaller ofta med och utgör en förutsättning för det allmänna rennäringsintresset. Renskötselrätten vilar på urminnes hävd och sedvanerätt. Det anses vara av allmänt intresse att renskötsel kan fortsätta bedrivas inom samtliga samebyar. Det framgår både av förarbetena till grundlagsbestämmelsen i 1 kap 2 § 6 st RF och av miljöbalkens regler om rennäringen som ett riksintresse 3 kap. 5 § MB. Vidare ska enligt 2 kap 2 § 6 st. RF det samiska folkets möjligheter att behålla och utveckla ett eget kultur- och samfundsliv främjas.</p>	<p>Se ovan</p>	<p>Ja</p>
<p>Bedömningen av planens konsekvenser behöver utgå från en helhetssyn, där samebyarnas hela markanvändning, områdenas funktion samt kumulativa effekter från all exploatering ingår.⁴ Information och kunskap om renskötselns tidigare, nuvarande och framtida bedrivande inom samebyarna behövs för att förstå påverkan på både kort och lång sikt för renskötseln. ⁵ Miljökonsekvensbeskrivningen behöver även behandla sociala och kulturella effekter.</p>	<p>HKB (bilaga 1) har förtydligats avseende på planförslagets inverkan på rennäringen.</p>	<p>Ja</p>
<p>Ett förändrat klimat Forskning lyfter att konkurrerande markanvändning är en av de faktorer som har störst betydelse för renskötseln och att det kommer att ha stor betydelse för effekterna av ett förändrat klimat. Tillgången till olika betesmarker och flexibilitet att nyttja dem vid olika årstider och väderförhållanden är därför mycket viktigt för renskötselns klimatanpassningsmöjligheter. Den fysiska planeringen får inte hindra eller försvåra för renskötseln i sitt arbete med klimatanpassning och behöver därför inkluderas i planen.</p>	<p>Frågan bedöms inte kunna hanteras inom ramen för översiktsplanen utöver hur markanvändningen behandlas i planförslaget.</p>	<p>Nej</p>

<p>Miljö kvalitetsmål</p> <p>Den samiska traditionella kunskapen och renskötseln är avgörande för att nå miljö kvalitetsmålet en Storslagen fjällmiljö. Renen är det viktigaste betesdjuret i fjällen och levererar ekosystemtjänster genom att de betar och underhåller växtlighet, alltifrån örter och gräs till lavar. En traditionell naturbetesbaserad renskötsel är därför en förutsättning för att uppnå miljö kvalitetsmålet Storslagen fjällmiljö. Att främja den samiska markanvändningen i kommunen medför därmed indirekt att främja och förutsättningarna för biologisk mångfald och välfungerande ekosystem. För att bevara fjällområdets karaktär av betespräglad, storslaget landskap med vidsträckta sammanhängande områden, krävs livskraftiga renhjordar där renen kan följa sin årscykel och vandra mellan betesmarkerna från kust till fjäll. Förutom storslagen fjällmiljö har den samiska markanvändningen betydelse för Ett rikt växt- och djurliv, Levande skogar, Myllrande våtmarker, Levande sjöar och vattendrag. Renskötselns bidrag till miljö kvalitetsmålen hade kunnat tydliggöras bättre i planen.</p>	<p>Matrisen och bedömningen av påverkan på miljö kvalitetsmål utgår från planförslagets påverkan på miljö kvalitetsmålen, inte hur de olika areella näringarna bidrar till miljö kvalitetsmålen. I detta avseende behandlas rennäringen, jordbruksnäringen och skogsnäringen likartat.</p>	<p>Ja</p>
<p>Inflytande och samråd Sverige ratificerade i februari 2000 Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter och den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk. Inflytande och delaktighet är grundläggande principer som har sin grund i Europarådets minoritetskonventioner och andra internationella överenskommelser om mänskliga rättigheter. Att stärka samernas inflytande är en del av den svenska minoritetspolitiken. Minoritetslagen fastslår att kommuner, regioner och statliga myndigheter är skyldiga att ge samerna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem. Berörda samer ska få så mycket information om åtgärden att de kan fatta ett informerat beslut om projektet och om de så önskar lämna sitt ”fritt och informerade samtycke”.</p>	<p>Planförslaget har justerats angående konsultationslagen samt andra former av dialog och samråd med samebyarna vid ändrad markanvändning eller andra åtgärder.</p>	<p>Ja</p>

Statens geotekniska institut

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
<p>Geologiska och geotekniska förutsättningar i kommunen</p> <p>Topografin inom kommunen är varierande. Enligt SGU:s jordartskarta består de ytliga jordlagren i nordvästra delen av kommunen huvudsakligen av morän och organiska jordar. Ett antal isälvsavlagringar finns avsatta längs med dalgångar i nordvästlig-sydöstlig riktning. I sydöstra delen förekommer finkorniga jordar, svallsediment och mer frekvent berg i dagen. Enligt SGU:s kartunderlag Förutsättningar för skred i finkornig jordart finns det områden inom kommunen med förutsättningar för skred. MSB har genomfört en översiktlig stabilitetskartering i finkorniga jordar 2006, och en översiktlig stabilitetskartering i morän och grova jordar 2007. Båda karteringarna har identifierat områden med otillfredsställande stabilitet, samt områden med fortsatt behov av utrednings och observation.</p>	Noterat	Nej
<p>Kommunens hantering av geotekniska säkerhetsfrågor</p> <p>Enligt 2 kap 5 § PBL ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat människors hälsa och säkerhet samt med hänsyn till risken för olyckor, översvämning och erosion. Vidare ska kommunen enligt 3 kap 5 § p 4 i sin översiktsplan redovisa sin syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.</p>	Noterat	Nej
<p>I översiktsplanen har kommunen redogjort för klimatrelaterade risker och klimatanpassning på ett bra sätt. Kommunen har tagit fram en utredning (Sweco, 2022) med syfte att sammanställa befintligt underlag från myndigheter för en sammanvägd geoteknisk bedömning av områden med förutsättningar för risk för ras, skred och erosion. SGI har inte tagit del av utredningen.</p>	Noterat. Utredningen finns för SGI att ta del av om så efterfrågas.	Nej

Inom kommunen förekommer områden med branta bergpartier. Risker för bergras och blocknedfall bör också beskrivas i samband med klimatrelaterade risker och geotekniska säkerhetsfrågor.	Kapitel 6.6 har kompletterats med information om risker med bergras och blocknedfall.	Ja
Klimatförändringeffekter och tidsaspekter beskrivs för de olika riskerna. Det ges ett också antal gemensamma riktlinjer och rekommendationer för hantering av ras, skred och erosion.	Noterat	Nej
Kommunen skriver att ”för befintlig bebyggelse är det fastighetsägaren som ansvarar för att vidta åtgärder om det behövs för att skydda fastigheten. Vad gäller samhällsviktiga funktioner som ligger i riskområden finns det ett behov att utöver översiktsplanens riktlinjer göra ett vidare arbete för att kartlägga risksituationen och eventuella behov av skyddsåtgärder.”	Noterat	Nej
Risk för ras och skred anges också ligga till grund som planeringsförutsättningar för utpekande av LIS-områden, vilket också beskrivs för respektive område.	Noterat	Nej
I den digitala versionen av ÖP visas de klimatrelaterade riskerna i karta. Där finns bla SGU:s kartunderlag Förutsättningar för skred i finkornig jordart, liksom MSB:s karteringar [2] och [3], samt Skogsstyrelsens Områden där skogsbruk och exploatering kan orsaka erosion, ras och slamströmmar.	Noterat	Nej
SGI finner kommunens beskrivning och hantering av de klimatrelaterade riskerna ras, skred och erosion som god, men rekommenderar en komplettering med risker för bergras och blocknedfall.	Planförslaget har kompletterats med information om bergras och blocknedfall. Planeringsunderlaget i kartan har kompletterats med geodata om bergras. Geodata för blocknedfall har inte kunnat identifieras	Ja

Sjöfartsverket

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Sjöfartsverket anser generellt att planen på ett bra sätt beskriver sjöfarten, farleder och hamnar i kommunen. Vidare framgår det att dessa är avgörande för näringslivets utveckling och att kommunen kommer att bl.a. arbeta för förbättrad kopplingen mellan hamnar, väg och järnväg för en effektivare transportkedja vilket är positivt.	Noterat	Nej
Till Kapitel 4 Mark- och vattenanvändning i planbeskrivningen finns en tillhörande bilaga med kartor. Vi tolkar det som att den generellt markerar farleder som är av intresse för kommunen oavsett klassning. Dvs. de kan vara riksintressekommunikationer, allmän farled eller farled som inte är allmän. Vi anser att göra så är bra då det kan vara snårigt att särskilja dessa då de dessutom ibland överlappar varandra (vilket beskrivs i kap. 4). Dock kanske det fattas farleder som kommunen anser bör vara med. T.ex. farleden in till Skagsudde (där bl.a. Sjöfartsverket har sin lotsplats) och farleden mellan norra och södra Ulvön är farleder som torde vara av stort intresse för bl.a. fiske- och fritidsbåtar samt det rörliga friluftslivet och därför borde redovisas i kartorna. Vi bifogar sjökortsutdrag med alla farleder som Sjöfartsverket har i sina sjökort så att kommunen kan uppdatera mark- och vattenanvändningskartorna. I övrigt har Sjöfartsverket inga synpunkter på föreslagen översiktsplan.	Planförslaget har kompletterats med föreslagna farleder.	Ja

Skogsstyrelsen

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
På sidan 212 i Översiktsplanen finns följande punkt om skogsbruk i Höga kusten med: ”I skogsbruket skall särskild hänsyn tas till friluftslivs- och naturvårdsintressena. Åtgärder som kan försämra naturmiljön och kulturmiljön inom riksintresseområdet ska undvikas. Markavvattning ska undvikas, vid markavvattning ska åtgärder göras för att minska miljöpåverkan. Slutavverkning ska anpassas till topografi och landskapsbild.” Skogsstyrelsen kan inte med stöd i lagstiftning kräva att slutavverkningar ska anpassas till topografi och landskapsbild. I övrigt instämmer vi i beskrivna hänsynsåtgärder. Vi vill samtidigt tydliggöra att Skogsstyrelsen behandlar avverkningsanmälningar i Höga	Kommunen noterar Skogsstyrelsens synpunkter och har tagit bort skrivningen i riktlinjen.	Ja

kusten på samma sätt som övriga avverkningsanmälningar i landet. Skogsbruket i Höga kusten lyder under samma lagstiftning som övrig skog i landet.		
En översiktlig jämförelse med våra kartunderlag visar inte att ni missat något planeringsunderlag. Vi har inte studerat underlaget i detalj.	Noterat.	Nej

Svenska kraftnät

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Svenska kraftnät har ett flertal befintliga kraftledningar och stationer inom Örnsköldsviks kommun. Det är viktigt att vår samhällsviktiga verksamhet och rättigheter i form av till exempel ledningsrätt respekteras. Ingen pågående eller planerad verksamhet får utföras på sådant sätt att svenska kraftnäts anläggningars funktionalitet eller allmänhetens säkerhet riskerar att störas.	Noterat.	Nej
Svenska kraftnät önskar vidare att både kartor och teckenförklaring förtydligas så våra anläggningar betecknas som ”transmissionsnät” och särskiljs från övrigt region- och lokalnät så det tydligt framgår hur dessa förhåller sig till övrig planerad markanvändning inom kommunen.	Beaktas inte. Endast transmissionsnätet redovisas i kartan. Riktlinjerna för markanvändningen Större kraftledning - ställverk gäller dock även för region- och lokalnät varför teckenförklaringen och rubriken kvarstår. Kommunen arbetar utifrån Boverkets ÖP-modell vilket innebär vissa begränsningar i kategoriseringen.	Nej
Handlingarna behöver kompletteras med information om säkerhetsavstånd till svenska kraftnäts anläggningar vid planering av vindkraft.	Riktlinjer för markanvändningen vindkraft har kompletterats utifrån synpunkten.	Ja
Svenska kraftnät vill också uppmärksamma kommunen om att mark- och vattenområden som används för samtliga befintliga ledningar och stationer i transmissionsnätet för el är av riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, enligt 3 kap. 9 § miljöbalken. Kommunen bör redovisa och ta ställning till det ny utpekade riksintresset i handlingarna.	Planförslaget har kompletterats med text och riktlinjer gällande riksintresse för transmissionsnätet.	Ja

Vidare informerar svenska kraftnät om att förändringar i elförsörjningen är anmälningspliktiga och att kommunen vid placering av nya verksamheter och bostäder bland annat bör ta hänsyn till elsäkerhetsaspekter och magnetfält.	Synpunkten överensstämmer med planförslaget.	Nej
Svenska kraftnäts befintliga anläggningar och utbyggnadsplaner Befintliga anläggningar Inom Örnsköldsviks kommun har svenska kraftnät ett flertal befintliga anläggningar, både stationer och ledning på 220 och 440 kV mellan Åsele-Hällby-Gulsele, Tuggen-Betåsen, Tuggen-Norrtjärn-Hjälta Stornorrfors-Hjälta samt Stronorrfors-Moliden-Hjälta.	Noterat	Nej
Samtliga av svenska kraftnäts transmissionsnätsledningar och -stationer har betydelse för rikets elförsörjning. Det är viktigt att vår samhällsviktiga verksamhet och rättigheter i form av till exempel ledningsrätt respekteras. Ingen pågående eller planerad verksamhet får utföras på sådant sätt att svenska kraftnäts anläggningars funktionalitet eller allmänhetens säkerhet riskerar att störas. Ny verksamhet får inte heller försvåra underhåll och reinvestering eller utbyte av våra anläggningar. Svenska kraftnät måste till exempel fortsatt kunna genomföra tunga transporter till och från stationsområden och tillhörande fastigheter.	Kapitel 4.5.2 Större kraftledning och ställverk har kompletterats med text och riktlinjer utifrån synpunkten.	Ja
Pågående projekt/Utbyggnadsplaner Sverige har ett av världens äldsta transmissionsnät. Många av våra ledningar och stationer börjar närma sig slutet av sin livslängd och måste förnyas innan de blir för gamla och utöver detta bygger vi också nya ledningar och stationer för att stärka transmissionsnätet.	Noterat	Nej
Svenska kraftnät vill informera om att den befintliga 400 kV-ledningen som går mellan Stornorrfors och Hjälta kommer att behöva förnyas. Ledningen börjar närma sig sin tekniska livslängd, och ett förnyelseprojekt kommer att starta i början av 2030-talet. I dagsläget är det för tidigt att säga om ledningen kommer att kunna förnyas helt i befintlig sträckning, eller om ny lokalisering kommer att behöva utredas.	Noterat	Nej
För övergripande information rörande svenska kraftnäts framtida planer för transmissionsnätet för el hänvisar vi till Nätutvecklingsplan 2024–2033 som finns publicerat på Svenska kraftnäts webbplats: Nätutvecklingsplan Svenska kraftnät (svk.se).	Noterat.	Nej

<p>Svenska kraftnäts anläggningar i kartorna Svenska kraftnät vill belysa vikten av att transmissionsnätets anläggningar tydliggörs i översiktsplanens samtliga kartor så det blir tydligt var dessa går i förhållande till övrig planerad markanvändning inom kommunen, samt att dessa skiljs från övrigt region- och lokalnät i både karta och teckenförklaring då de olika näten har olika planeringsförutsättningar. Svenska kraftnäts anläggningar bör i kartorna benämnas som ”transmissionsnät”.</p>	<p>Se tidigare svar.</p>	<p>Nej</p>
<p>Utbyggnad av vindkraft Vid planering av vindkraftsanläggningar krävs ett visst säkerhetsavstånd mellan vindkraftverk och våra anläggningar. Avståndet får inte vara sådant att ett vindkraftverk skulle kunna falla över en kraftledning vid ett haveri. Avstånden måste även vara tillräckliga för att möjliggöra en säker flygbesiktning samt tillräckliga mellan kraftledningens jordpunkter och jordpunkter i vindkraftsanläggningens uppsamlingsnät.</p>	<p>Riktlinjer för markanvändningen vindkraft har kompletterats utifrån synpunkten. Frågorna behöver hanteras i tillståndsprocessen för kommande vindkraftsetableringar.</p>	<p>Ja</p>
<p>För att upprätthålla en god flygsäkerhet vid besiktningar rekommenderar Transportstyrelsen att vindkraftverk och master med stag med en totalhöjd lägre än 50 meter placeras minst 100 meter från kraftledning. Vindkraftverk och master med stag med en totalhöjd över 50 meter bör placeras minst 200 meter från kraftledning. Avståndet beräknas med utgångspunkt från kraftverksrotorns periferi. För verk med en rotordiameter på 100 meter eller mer bör avståndet mellan torn och ledning vara större än 250 meter.</p>	<p>Se svar ovan.</p>	<p>Ja</p>
<p>Mer information om bland annat tekniska krav och säkerhetsavstånd vid planering av vindkraft i anslutning till våra anläggningar finns på vår hemsida: Anslutning av vindkraft för samhällsplanerare Svenska kraftnät</p>	<p>Noterat</p>	<p>Nej</p>
<p>Säkerhetsavstånden behöver även ta hänsyn till att ytterligare ledning kan tillkomma inom utpekad riksintresseanspråk, varför avstånden behöver förhålla sig till riksintresseanspråkets yttre gräns. Läs mer om riksintresseanspråket och hur ni kan ta del av detta under stycket Riksintresse nedan. Handlingarna behöver kompletteras med information om detta.</p>	<p>Kapitel 4.5.2 och kapitel 6.2 har kompletterats med beskrivning av riksintresseanspråket och dess påverkansområde.</p>	<p>Ja</p>
<p>Riksintresse Svenska kraftnät vill upplysa kommunen om att myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i slutet av oktober 2024 har beslutat att mark- och vattenområden som används för samtliga befintliga ledningar och stationer i transmissionsnätet för el är av riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, enligt 3 kap. 9 § miljöbalken.</p>	<p>Kapitel 4.5.2 och kapitel 6.2 har kompletterats utifrån synpunkten. Riksintresset och dess påverkansområde finns även som planeringsunderlag i kartan.</p>	<p>Ja</p>

<p>Det utpekade området för riksintresse för totalförsvarets anläggningar vid en luftledning är 100 meter. Detta omfattar den befintliga ledningsgatan som är cirka 50 meter bred och den yta som krävs för att bygga en ny eller ersättande ledning intill den befintliga ledningen. Även denna yta beräknas till 50 meter i bredd. Inom utpekat riksintresseanspråk är det inte lämpligt att planera för ny markanvändning. Utanför det utpekade området för riksintresse vid luftledning finns dessutom ett påverkansområde där vissa åtgärder eller verksamheter påtagligt kan försvåra upprätthållandet av transmissionsnätet eller förutsättningarna för att bygga ut och förnya nätet. Påverkansområdet sträcker sig 160 meter åt vardera håll från riksintresseytans gräns vid luftledning.</p>	<p>Se svar ovan. Riktlinje om påverkansområde och säkerhetsavstånd har lagts till i kapitel 4.5.2.</p>	<p>Ja</p>
<p>För stationerna omfattar den geografiska preciseringen av riksintresset dels det utrymme som befintliga stationer upptar, vilket varierar mellan stationerna, dels nya utrymmen invid eller i närheten av de befintliga stationerna för att kunna förnya dem. De nya utrymmena krävs då det är tekniskt komplicerat och kan innebära stora arbetsmiljörisker att förnya stationerna inom de befintliga stationsytorna samtidigt som stationerna är i drift.</p>	<p>Beaktas delvis. Planeringsunderlag saknas för de utpekade stationerna. Kommunens bedömning av stationernas utrymme finns i kartan under Större kraftledning och ställverk. Riktlinje om att samråd ska ske med SvK har lagts till.</p>	<p>Ja</p>
<p>Utanför den geografiska preciseringen av riksintresseyta för stationer finns ett påverkansområde om 400 meter åt vardera håll. För stationer utgörs påverkansområdet av det område som kan krävas för att buller från stationerna ska underskrida Naturvårdsverkets riktvärde för buller från industrier och andra verksamheter på 40 dBA vid bostäder, förskolor, skolor och vårdlokaler.</p>	<p>Se svar ovan.</p>	<p>Ja</p>
<p>Vissa delar av riksintresseanspråket omfattas av försvarssekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) respektive säkerhetsskyddsklassificering enligt 2 kap. 5 § säkerhetsskyddslagen (2018:585). För mer information om dessa kontakta Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).</p>	<p>Noterat</p>	<p>Nej</p>
<p>Svenska kraftnät uppmärksammar att förslaget till ny översiktsplan har pekat ut ny markanvändning i anslutning till våra anläggningar, bland annat ny industrimark i anslutning till befintlig station. Kommunen bör redovisa och ta ställning till det ny utpekade riksintresset för totalförsvarets anläggningar i handlingarna. Mer information om utpekandet av transmissionsnätet som riksintresse för</p>	<p>Det utpekade områdets avgränsning har justerats utifrån riksintresset. Text och riktlinjer har kompletterats. Se kapitel 4.3.4.</p>	<p>Ja</p>

totalförsvarets anläggningar finns på MSB:s och svenska kraftnäts webbplatser:		
<p>Elsäkerhet</p> <p>Ur ett elsäkerhetsperspektiv regleras avståndet mellan kraftledningarna och olika verksamheter i Elsäkerhetsverkets föreskrifter ELSÄK-FS 2022:1. Föreskrifterna reglerar bland annat byggnation och vissa typer av verksamheter på upp till 100 meters avstånd från kraftledningarna. Exempel på detta är verksamhet med brandfarliga och explosiva varor, upplag, parkeringsplatser, busshållplatser med mera.</p>	<p>Kommunen noterar synpunkten. Bedömningen är att synpunkterna är på en för detaljerad nivå för översiktsplanen. I kommande detaljplaner och bygglov ska ledningarna säkerställas enligt gällande riktlinjer och föreskrifter. Kommunen verkar för att skydda befintliga ledningar.</p>	Nej
<p>forts svenska kraftnät vill informera om att det invid och under en kraftledning finns risk för steg- och beröringsspänningar i marken. Det finns också elsäkerhetsrisker med att anlägga en metallisk konstruktion, till exempel elstängsel och vindskydd med plåttak, i närheten av kraftledningarna. Byggnader i närheten av transmissionsnätet för el kan behöva jordas, exempelvis om väggar och tak är av plåt. Handlingarna bör redovisa denna information.</p>	Se svar ovan.	Nej
<p>Magnetfält</p> <p>Svenska kraftnät vill informera om att vår tidigare magnetfältspolicy har utgått. Svenska kraftnät tar hänsyn till magnetfält i enlighet med strålskyddslagen, miljöbalken och ansvariga myndigheters rekommendationer. Myndigheterna rekommenderar följande, under förutsättning att det kan genomföras till rimliga kostnader:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Sträva efter att utforma eller placera nya kraftledningarna och andra elektriska anläggningar så att exponering för magnetfält begränsas. · Undvik att placera nya bostäder, skolor och förskolor nära elanläggningar som ger förhöjda magnetfält. · Sträva efter att begränsa fält som starkt avviker från vad som kan anses normalt i hem, skolor, förskolor respektive aktuella arbetsmiljöer. <p>Därmed finns inga fasta avstånd för hur nära byggnader tillåts med hänsyn till magnetfält. Vid byggnation av bostäder eller skolor invid kraftledningarna bör kommunen ändå ta hänsyn som motsvarar den hänsyn som Svenska kraftnät tar, framför allt genom placering av byggnader.</p> <p>Mer information om magnetfält och vilka avstånd som bör hållas mellan kraftledningarna och bebyggelse finns på Svenska kraftnäts och Boverkets webbplatser:</p>	Riktlinjen i fråga har justerats utifrån synpunkten.	Ja

<p>Elberedskap</p> <p>Elförsörjningen är ett prioriterat område för totalförsvaret, vilket medför att såväl transmissionsnät som region- och lokalnät utgör essentiella delar av totalförsvaret. Svenska kraftnät är av regeringen utsedd till Sveriges elberedskapsmyndighet. Vår främsta uppgift är att vi ska bidra till att hela den svenska elsektorn har beredskap för att förebygga, motstå och hantera sådana störningar i elförsörjningen som kan medföra svåra påfrestningar på samhället.</p>	<p>Noterat</p>	<p>Nej</p>
<p>Förändringar i elförsörjningen är anmälningspliktiga enligt elberedskapslagen (1997:288). Med förändring i elförsörjningen menas till exempel att en anläggning eller ledning uppförs, förändras eller raderas, exempelvis vid etablering av en vindkraftspark. Svenska kraftnäts föreskrifter om elberedskap (SvkFS 2023:1) anger vilka anläggningar som omfattas av anmälningskyldigheten.</p>	<p>Noterat</p>	<p>Nej</p>
<p>Den planerade förändringen ska i ett så tidigt skede som möjligt anmälas till svenska kraftnät för att svenska kraftnät i egenskap av elberedskapsmyndighet ska kunna vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa en robust elförsörjning i Sverige. Föreskrifter och blankett för anmälan om förändring i elförsörjningen finns att hämta på svenska kraftnäts webbplats: Ytterligare information om lagar, föreskrifter, förordningar och vägledning kopplade till elberedskapsverksamheten återfinns på vår webbplats</p>	<p>Noterat</p>	<p>Nej</p>
<p>Hänsyn vid planering som påverkar elnätsstruktur</p> <p>Etablering av storskalig elintensiv verksamhet ställer krav på elnätsstrukturen i regionen. Det elnät som behövs för att tillgodose behovet av el tas ofta för givet. I många områden i Sverige utnyttjas transmissionsnätet redan idag fullt ut stora delar av året. Därför kan det behövas investeringar för att möjliggöra ytterligare uttag av el från transmissionsnätet. Ledtiderna för att få till stånd nya kraftledningar är ofta långa, och det kan ta upp mot 10–15 år innan en ny transmissionsledning är i drift. Stora elintensiva industri- eller infrastrukturetableringar måste således alltid föregås av noggrann planering och samverkan med områdets berörda elnätsägare. Det är regionnätsägaren som gör en initial bedömning av om verksamheten är så pass stor och elintensiv att det krävs förstärkningar på transmissionsnätsnivå. Efter den initiala bedömningen har regionnätsägaren och svenska kraftnät en dialog om hur det önskade uttaget mest effektivt ska tillgodoses.</p>	<p>Noterat</p>	<p>Nej</p>

<p>Samråd</p> <p>Samråd ska hållas med svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 500 meter från transmissionsnätledning och -stationer. Mer information om hur samråd med svenska kraftnät går till finns på vår webbplats: Samhällsplanering Svenska kraftnät (svk.se). Översiktsplanen bör innehålla information om samråd med svenska kraftnät. Vid remittering till svenska kraftnät önskar vi fullständigt material. Vi ser gärna att relevant lägesbundna data i form av shape-filer skickas till oss med information om vilket koordinatsystem de är skapade i. Samråd skickas till: registrator@svk.se, alternativt till: Svenska kraftnät, Box 1200, 172 24 Sundbyberg.</p>	<p>Riktlinje om samråd med SvK har lagts till i kapitel 4.5.2.</p>	<p>Ja</p>
--	--	-----------

Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
<p>Sveriges geologiska undersökning (SGU) har tagit emot en planremiss enligt rubricerat ärende i tillhörande epost. Som ett led i SGU:s arbete med att effektivisera myndighetens remisshantering avger SGU generellt sett inte yttranden i denna typ av ärenden. SGU avstår därför från att yttra sig och hänvisar till nedanstående allmänna riktlinjer. För att uppfylla plan- och bygglagens intentioner om en hållbar mark- och vattenanvändning bör planen behandla nedanstående frågor.</p>	<p>Tack för informationen.</p>	<p>Nej</p>

Trafikverket

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
<p>Trafikverket har getts möjlighet att yttra sig över ”Samråd gällande översiktsplan för 2040, Örnsköldsvik kommun”. och lämnar nedanstående synpunkter på förslag till översiktsplan. Översiktsplanen har en viktig roll som måldokument och vägvisare mot en hållbar framtid och ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. I översiktsplanen skapas förutsättningar för en långsiktigt hållbar samhällsstruktur.</p>	<p>Kommunen tackar för yttranden.</p>	<p>Nej</p>

<p>E4 och en ny förbifart i Örnsköldsvik det finns i dagsläget ingen finansiering för ny förbifart och det går inte heller att säga när i tid den kommer att byggas. Det är därför viktigt att kommunen verkar och arbetar med åtgärder innan en förbifart finns på plats.</p>	<p>Planförslaget utvecklingsinriktning gäller hela kommunens geografiska område, inklusive centralorten och lyfter större infrastrukturfrågor på en övergripande och strukturell nivå. Planförslaget hanterar inte mer specifika åtgärder kopplat till trafiksituationen i centralorten. För avvägningar i konkreta mark- och vattenanvändningsfrågor gäller FÖP20 för centralortens område.</p>	<p>Nej</p>
<p>Resecentrum och järnvägsstationer EU- projektet KOLL 2020 har tagit fram en stationsläges-analys för Västernorrland läms under 2021. Örnsköldsviks kommun har i sitt förslag pekat ut två nya möjliga stationslägen, Nätradalen samt Trehörningsjö. I KOLL 2020:s stationslägesanalys finns inte Nätradalen samt Trehörningsjö med som nya aktuella stationslägen. För att verka för nya stationslägen behöver kommunen ha dialog tillsammans med kollektivtrafikmyndigheten, Norrtåg och Region Västernorrland. Alla parter behöver gemensamt komma fram till nya hållplatser för stationer.</p>	<p>Örnsköldsviks kommun yttrade sig angående stationslägesanalysen som togs fram i projektet Koll 2020. Kommunen ställde sig inte bakom analysen då det bedömdes att den behövde bearbetas ytterligare. I planförslaget lyfter kommunen järnvägsnätet som en viktig del för att öka mängden hållbara person- och godstransporter. Kommunen behöver vara framåtsyftande och planera kommunens utveckling sett på lång sikt och utifrån mål att både befolkning och tågresandet i framtiden ska öka. Kommunen välkomnar dialog om föreslagna stationslägen.</p>	<p>Nej</p>
<p>4.2. Ortsbeskrivningar I Ortsbeskrivningarna beskriver kommunen de långsiktiga intentionerna med mark- och vattenanvändningen utifrån olika orters förutsättningar. Beskrivningar finns för serviceorterna Husum, Bjästa, Bredbyn och Björna samt närorterna Köpmanholmen, Mellansel, Skorped, Långviksmon, Trehörningsjö, Ulvöhamn och Sidensjö. I de flesta av orterna lyfter kommunen behov om trafiksäkerhetshöjande åtgärder. Se mer under rubrik ”Åtgärder på allmän väg”, ”Utbyggnad av verksamhets- och bostadsområden” och ”Trafiksäkerhetshöjande åtgärder för oskyddade” i yttrandet.</p>	<p>Noterat, synpunkten är informativ och ingen justering av planförslaget har gjorts.</p>	<p>Nej</p>
<p>Detaljsynpunkter på Ortsbeskrivningarna 4.2.2 Bjästa I en åtgärdsvalsstudie (ÅVS) som gjordes för Bjästa-Köpmanholmen har man tagit fram åtgärdsförslag för att förbättra trafiksäkerheten i orterna. Trafikverket kommer ta fram beslut om fortsatt hantering över de åtgärder som man avser att arbeta vidare med och detta behöver göras i dialog med kommunen.</p>	<p>Den åtgärdsvalsstudie (ÅVS) som Trafikverket påbörjade 2018 har inte färdigställts och slutlevererats. Ett tidigt utkast av ÅVS:en var på granskning där kommunens framförde synpunkter och lyfte felaktigheter. Kommunen har därefter inte fått ta del av ett reviderat utkast till ÅVS Bjästa-Köpmanholmen eller någon slutrapport av ÅVS:en. Detta har framförts från kommunen till Trafikverket vid strategigruppsmötet i juni 2025. Kommunen delar inte bilden av att det inte skulle vara möjligt att förbjuda tung trafik på allmänna vägar där Trafikverket är väghållare. Trafikverket kan inte förbjuda tung trafik på allmän väg, men Länsstyrelsen kan göra det. Granitvägen i Själeved och delar av Bruksvägen (de delar där TRV är väghållare) är exempel på att det gjorts på</p>	<p>Nej</p>

	sträckor med Trafikverket som väghållare under år 2024.	
fort. 4.2.5 Köpmanholmen I en åtgärdsvalsstudie (ÅVS) som gjordes för Bjästa-Köpmanholmen har man tagit fram åtgärdsförslag för att förbättra trafiksäkerheten i orterna. Det finns bl.a. åtgärdsförslag på passage över köpmanholmsvägen (väg 908) och ny gång- och cykelväg utmed väg 886 (Bruksvägen). I ÅVS:en har det också tagits fram ett förslag på förändrat väghållarskap i Köpmanholmen. Trafikverket kommer ta fram beslut om fortsatt hantering över de åtgärder som man avser att arbeta vidare med och detta behöver göras i dialog med kommunen. Trafikverket kan inte förbjuda genomfart av tunga fordon på allmänna vägar. Kommunen lyfter särskilt att Hummelviksvägen (väg 884) behöver ha ett förbud för tung trafik. Detta är endast möjligt om vägen får kommunalt väghållarskapet.	Se svar ovan.	Nej
4.2.9 Trehörningsjö Trafikverket har i närtid inga planer på att ersätta befintliga plankorsningar och en eventuell planskildhet ligger långt fram i tiden. Plankorsningen för väg 1068 har ljus, ljud och bom och det finns andra platser som är högre prioriterade för åtgärder.	Noterat. Tack för informationen. Planförslaget har justerats.	Ja
4.3.1. Mångfunktionell bebyggelse – tätort Vid planering och prövning av områdena vill Trafikverket uppmärksamma att i första hand bör man använda befintliga anslutningar. Se mer under rubrik ”Anslutning mot allmän väg” längre ner i yttrandet. Det kan även behövas utredningar som trafikutredning, buller, dagvatten etc. vid detaljplan.	Vid efterföljande process som exempelvis detaljplaneläggning ska relevanta utredningar genomföras. Planförslaget har kompletterats med en riktlinje i kapitel 4.4.1 om att det vid utbyggnad av större verksamhets- och bostadsområden behöver utredas hur trafikförsörjningen till och från området ska ske. Utredningar får visa lämpliga anslutningar.	Ja
4.3.4 Verksamheter - industri och verksamhetsområde VIV Dombäck södra husum VIVA-4, Dombäck södra husum VIVA-5, Lunndalsbacken VIV-a6 De utpekade områdena är belägna intill E4. Trafikutredningar kommer behöva tas fram i tidiga skeden. För att avgöra om det är påtaglig skada på riksintresset väg E4 behöver man titta närmre på bl.a. vad det är för verksamheter som ska etablera sig, hur mycket trafik som tillkommer, avstånd till vägen, anslutningsmöjligheter etc. Grundprincipen i Trafikverket är att en ny anslutning till statlig infrastruktur som uppkommer på grund av en exploatering bekostas av exploatören (kommunen som avtalspart). För dessa områden kan det finnas behov av exempelvis extra körfält eller trafikplats. Trafikverket eftersträvar att begränsa nya anslutningar till allmänna vägar och det är bara i undantagsfall vi ger tillstånd	Vid efterföljande process som exempelvis detaljplaneläggning får relevanta utredningar genomföras. Planförslaget har kompletterats med en riktlinje i kapitel 4.4.1 om att det vid utbyggnad av större verksamhets- och bostadsområden behövs utredas hur trafikförsörjningen till och från området ska ske. Utredningar får visa lämpliga anslutningar. Översiktsplanen tar inte ställning till finansieringsfrågor.	Ja

till europavägar. Vi ser därmed att befintliga anslutningar samt på- och avfarter används i första hand.		
fort. I kommande nationella planen för år 2026 - 2037 kommer namngivna objekt med en bedömd totalkostnad höjas från 100 miljoner kronor till 150 miljoner kronor. Trafikverket har inte mandat att göra någon annan prioritering än den som regeringen har beslutat om i den nationella planen.	Se svar ovan	
4.5 Tekniska anläggningar 4.5.1 Vindkraft TAV Transporter av långa, tunga, breda och höga fordon kan ha stor påverkan på vägnätet och detta är något Trafikverket tar hänsyn till vid tillståndsgivning. Trafikverket anser att en transportplan med beskrivning över vilka rutter/vägar som kommer att användas vid transporten av vindkraftverken är nödvändig och behöver delges myndigheten i god tid innan transporterna planeras MobiSIR är järnvägens radiosystem för kommunikation mellan tågklarerare och förare. MobiSIR kommer också att vara bärare av den radioburna datatrafiken i järnvägens nya trafikstyrningssystem ERTMS (European Railway Traffic Management System). I radiosystemet kan det finnas radiolänkar för transmission mellan master. Utbyggnad av master och vindkraftverk medför därför att det kan finnas risker för störningar i radiotrafiken och därmed även i trafikledningssystemet. Trafikverkets master är inte alltid belägna vid järnvägen, och en eventuell inverkan på radiotrafiken måste prövas från fall till fall.	Kommunen noterar Trafikverkets synpunkter. Dessa frågor behöver beaktas vid tillståndsprövningen.	Nej
4.5.2 Större kraftledning och ställverk TAE Uppförande av byggnader eller andra föremål högre än 20 meter kan påverka luftfarten negativt. En flyghinderanalys kan därför behöva göras i ett tidigt skede. Trafikverket anser att antalet korsningar med statliga vägar och järnväg ska begränsas.	Planförslaget har kompletterats med riktlinje om att samråd ska ske med Örnsköldsviks Airport i kapitel 4.5.2.	Ja
6. Riksintressen och andra värden Kommunens lyfter i översiktsplanen att Örnsköldsviks Airport bör vara av riksintresse för kommunikationer samt dess anslutningsvägar 1067 och 1075. Trafikverkets bemötande: Det pågår revidering av vilka objekt/flygplatser som ska ingå i riksintresse. Detta genomförs i år 2025 och beslut kommer att finnas i mitten av 2026. Trafikverket tar emot kommunens synpunkter gällande flygplatsen och väger in det i våra bedömningar. Om kommunen vill ha dialog gällande flygplatsen kan man kontakta Trafikverket.	Noterat, synpunkten är informativ och kräver inga justeringar.	Nej

<p>fort. Kommunen har även lyft väg 335, väg 348 samt väg 352, ska återgå och vara utpekade som RI för kommunikation</p> <p>Trafikverkets bemötande: Att en anläggning inte längre är av riksintresse påverkar inte möjlighet till finansiering av åtgärder genom nationell plan eller länsplaner, hur underhåll finansieras eller vilken typ av trafik som får trafikeraanläggningen. Ett fungerande transportsystem är ett allmänt intresse i enlighet med plan- och bygglagen. Exempelvis ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till trafikförsörjning och behovet av en god trafikmiljö vid planläggning, i ärenden om bygglov och vid åtgärder avseende byggnader som inte kräver lov.</p>	<p>Se svar ovan.</p>	<p>Nej</p>
<p>Riksintresse Trafikverket har pekat ut de mark- och vattenområden som bedöms vara riksintressen för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § miljöbalken. Riksintressen ska enligt miljöbalken skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller nyttjandet av anläggningarna. I översiktsplanen ska kommunen visa hur den planerade markanvändningen tar hänsyn till Trafikverkets utpekade riksintressen. Det är viktigt att redovisa hur riksintressen för kommunikation påverkas vid en tänkt etablering och vilka faktorer som bör beaktas i efterföljande planering för att riksintressenas funktion inte ska påverkas negativt. Exploatering nära transportanläggningar får inte påverka möjligheterna till drift, underhåll och framtida utveckling av dessa.</p>	<p>Planhandlingen har kompletterats med en riktlinje i kapitel 4.4.1 om att det vid utbyggnad av större verksamhets- och bostadsområden behöver utredas hur trafikförsörjningen till och från området ska ske. Utredningar får visa lämpliga anslutningar. De områden för ändrad markanvändning som ligger i anslutning till E4 har kompletterats med riktlinje angående påverkan på riksintresset.</p>	<p>Nej</p>
<p>fort. För att anläggningen ska kunna nyttjas krävs också att den skyddas mot åtgärder som fysiskt kan skada anläggningen. Om det inte går att åtgärda skadan utan betydande ekonomiska konsekvenser, eller omfattande negativa konsekvenser i övrigt, kan det leda till att utnyttjandet försvåras påtagligt. Det kan handla om exempelvis åtgärder som påverkar grundvattnet och därmed kan leda till sättningar eller annan skada på anläggningen. Kring större städer kan exploatering av verksamhet i närheten av väg av riksintresse generera trafik som kan leda till köbildning som ger längre restider och lägre tillförlitlighet i transportsystemet. Det kan leda till svårigheter att nå mål om god tillgänglighet. Det innebär också att kvaliteten för näringslivets transporter försämras, vilket också kan påverka landets konkurrenskraft negativt. Köerna kan också innebära att trafiksäkerheten och luftkvaliteten påverkas negativt.</p>	<p>Noterat, synpunkten är informativ och kräver inga justeringar.</p>	<p>Nej</p>

<p>Utpekade riksintressen för kommunikationer i Örnköldsvik är:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Väg E4 - Botniabanan - Stambanan genom övre Norrland - Mellansel-Örnköldsvik - farled 670, 671, 675 och 676 - sjöfartsstråk 51 och 56 - Ankarplats Skagsudde- Örnköldsvik 1–3 <p>Samt Vallinsgrundet- Husum.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Örnköldsviks hamn <p>Beslutet om riksintresseanspråk är baserade på Trafikverkets sektors- beskrivning inklusive kriterier för utpekande från 2020. 2024-12-09 fattades beslut om uppdaterad sektors beskrivning med kriterier, som kommer att ligga till grund för kommande översyn av riksintressen.</p> <p>Mer information finns på Trafikverkets hemsida Riksintressen – Trafikverket</p>	<p>Noterat, synpunkten är informativ och kräver inga justeringar.</p>	<p>Nej</p>
<p>Funktionellt prioriterat vägnät</p> <p>Trafikverket har pekat ut de vägar som är viktigast för nationell och regional tillgänglighet. Det kallas för funktionellt prioriterat vägnät (FPV). Arbetet har gjorts tillsammans med berörda aktörer, främst länsplaneupprättare.</p> <p>Vid planering av bostäder eller verksamheter som innebär ökad trafik på en funktionellt prioriterad väg är det viktigt att se till att tillgängligheten utmed vägen inte påverkas negativt. Trafikanalyser bör utföras för att visa hur bl.a. kapacitet och trafiksäkerhet påverkas. Ett sätt att uppnå en god tillgänglighet och trafiksäkerhet är också att minska tillskottet av mer trafik genom en transportsnål samhällsplanering.</p> <p>Ett sätt att uppnå bättre tillgänglighet och trafiksäkerhet vid anslutning till FPV kan vara att samlar ihop flera befintliga anslutningsvägar i en anslutningspunkt, men även planskilda korsningar bör prövas. Funktionellt prioriterat vägnät</p>	<p>Vid efterföljande process såsom exempelvis detaljplanläggning får relevanta utredningar genomföras. Planhandlingen har kompletterats med en riktlinje i kapitel 4.4.1 om att det vid utbyggnad av större verksamhets- och bostadsområden behöver utredas hur trafikförsörjningen till och från området ska ske. Utredningar får visa lämpliga anslutningar.</p>	<p>Ja</p>
<p>fort. Vid exploateringar utmed det prioriterade vägnätet kan exploatören behöva bidra till åtgärder så att tillgängligheten inte försämras. När det finns oskyddade trafikanter är alltid planskilda passager ett alternativ, särskilt där barn rör sig. Vid lägre trafikflöden och/eller hastigheter kan passager i plan vara ett alternativ, men om de blir för många på en sträcka kan tillgängligheten och trafiksäkerheten längs med vägen påverkas negativt.</p>	<p>Se svar ovan.</p>	<p>Ja</p>

<p>Utbyggnad av verksamhets- och bostadsområden. Flera av de redovisade utbyggnadsområdena (Bostadsområden, MBT-a och verksamhetsområden, VIV-a) ligger i anslutning till statlig infrastruktur. Dialog om åtgärder i väg- och järnvägssystem måste ske i mycket tidiga skeden och med lång planeringshorisont, samt utifrån de planerings- och finansieringsprinciper som anges i nationell och regional transportplan. För behov av åtgärder i statlig infrastruktur tillämpar Trafikverket ett nyttofördelningsperspektiv, dvs att den som har intresset/nyttan av en åtgärd också bär det huvudsakliga finansiella ansvaret för åtgärden. För kommunala utvecklingsambitioner som genererar krav på ombyggnad/anpassning av t.ex. trafikplatser i anslutning till E4 för att anses lämpliga, kan därför planeringen/åtgärderna behöva föregås av en avsiktsförklaring eller ett avtal där finansieringsansvaret regleras.</p>	<p>Se svar ovan. Översiktsplanen tar inte ställning till finansieringsfrågor. I övrigt är synpunkten informativ.</p>	<p>Ja</p>
<p>fort. I samband med utbyggnad av större verksamhets- och bostadsområden är det viktigt att kommunen i ett tidigt skede ser över hur trafikförsörjningen till och från aktuellt område ska ske. Om ett område är tänkt att byggas ut etappvis är det viktigt att en strategisk plan tas fram som visar hur trafikförsörjningen ska ske när området är fullt utbyggt. I sammanhanget ska prognos år 2045 beaktas liksom den trafik som det fullt utbyggda området beräknas generera. Trafikverket anser att den lokala trafiken i första hand ska hänvisas till det lokala gatunätet och att interna trafiklösningar inom utbyggnadsområdet ska försörja trafikströmmarna. Det övergripande vägnätet ska inte fungera som lokalgata, eftersom det kan innebära att framkomligheten försämras för den regionala trafiken. Sådana lösningar kan också ha negativ inverkan på trafiksäkerheten.</p>	<p>Se svar ovan</p>	<p>Ja</p>
<p>Trafiksäkerhetshöjande åtgärder för oskyddade I översiktsplanen lyfter kommunen framtida cykelstråk som ligger längs statliga vägar. Det framgår inte av planen hur kommunen tänker hantera dessa, avser kommun själva att utreda och åtgärda GC utanför Trafikverkets vägområde? I flertalet av de stråk man lyfter används den statligt regionala genomfartsvägen som bygata och att åtgärderna står i målkonflikt med genomfartstrafiken. Kommunen bör i första hand säkerställa att GC anordnas på internvägar och utanför det statliga vägområdet. För de prioriteringar som berör statlig regional väg behöver dialog föras med.</p>	<p>Synpunkten beaktas delvis. Kommunens uppfattning är att när kommunen i översiktsplanen planerar för en långsiktig hållbar utveckling behöver det göras övergripande och oavsett väghållaransvar. Örnsköldsvik kommun är till ytan stor och det statliga vägnätet utgör en betydande stomme i infrastrukturen och på många platser saknas kommunala vägar. Flera av de föreslagna cykelstråken som behöver insatser rör det statliga vägnätet eftersom behoven har identifierats här. Behovet av åtgärder längs vägnätet är stort i kommunen. Prioriteringar mellan olika behov av åtgärder har gjorts i planarbetet redovisas inte i planen utan framförs i stället i andra sammanhang till Trafikverket och Region Västernorrland. När det gäller cykelstråk</p>	<p>Ja</p>

	<p>så har förtydliganden gällande väghållaransvar och prioriteringar gjorts i kapitel 3.3. Kapitel 4.2 Ortsbeskrivningar har kompletterats med strukturskisser och i dessa tydliggörs vilka gång- och cykelstråk som är prioriterade i orterna och vilka som ses som framtida cykelstråk. Planförslaget hanterar frågorna övergripande och innehåller ingen genomförandeplan. Se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen.</p>	
<p>fort. Region Västernorrland som svarar för prioriteringen av gång- och cykelvägars utredningsbehov och vilka åtgärder som ska byggas. Trafikverket vill upplysa om att sådana åtgärder finansieras via Länstransportplanen och/eller kommunen. Regionala gång- och cykelvägar som planeras utmed statlig väg kräver generellt en vägplan, som även den ska finansieras av Länstransportplanen. Vägplaneskedet bör föregås av en åtgärdsvalsstudie/utredning som visar på brister, behov och möjligheter. Länsplaneupprättaren prioriterar brister på statligt regionala vägar och är en viktig samarbets- och finansieringspart för kommunen. Om länsplaneupprättaren prioriterar behovet/bristen så kan en utredning/åtgärdsvalsstudie bli aktuell att genomföra för att identifiera tänkbara åtgärder. Prioritering av åtgärder sker av länsplanerupprättaren.</p>	<p>Se svar ovan</p>	<p>Ja</p>
<p>I översiktsplanen lyfts även många olika önskemål/behov om trafiksäkerhetshöjande åtgärder på statliga regionala samt nationella vägar som exempelvis gång- och cykelvägar. De lyfts bl.a. i kapitel 4.2 Ortsbeskrivningar, Trafikverket anser att dessa nya behov bör lyftas på samverkansmöten inom ramen för överenskommelsen mellan Trafikverket och Örnsköldsviks kommun. Trafikverket vill därför poängtera att vi inte har tagit ställning till de behov kommunen lyfter i samrådsunderlaget. Behovet av åtgärder utmed statliga vägar är stort i länet, men resurserna är begränsade. Det måste därför göras en prioritering av vilka platser/vägar som de gör mest nytta. Det är Region Västernorrland som beslutar i den regionala transportplanen vilka åtgärder som ska prioriteras på regionala vägar, tex. vilka gång- och cykelvägar som ska byggas. För de åtgärder som ligger på nationella vägnätet som ex. E4 är det Nationell plan för transportinfrastruktur som finansierar åtgärderna. Även här likt länstransportplanen behöver behoven spelas in i tidigt skede till Trafikverket.</p>	<p>Noterat. Kommunen välkomnar fortsatt dialog och samverkan med Trafikverket.</p>	<p>Nej</p>

<p>Närhet till väg. Vägområdet är den mark som tas i anspråk för väganordningar och anges generellt som väg till krönet på bak slänten av diket samt ytterligare en kantrensa om högst 2 meter. Inom vägområdet krävs tillstånd enligt väglagen § 43 från väghållaren för att utföra arbete och uppföra fasta objekt. Vägområdet är en förutsättning för att kunna sköta drift- och underhåll av vägen på ett bra sätt då det exempelvis måste finnas plats för ett snöupplag vid sidan om vägen vid snöröjning. Säkerhetsavståndet är det område utanför körbanan som ska vara fritt från fysiska hinder i form av fasta och oeftergivliga föremål. Säkerhetsavståndet bestäms av vägens utformning och tillåten hastighet. Exempelvis ska säkerhetsavståndet vara 7 meter från vägkant vid hastighet 70km/h och 9 meter vid hastighet 90km/h. Enligt 47 § Väglagen, gäller generellt tillståndspliktig zon, avstånd på 12 meter från vägområdet men för väg E4 har Länsstyrelsen beslutat om ett utökat byggnadsfritt avstånd om 25 respektive 40 meter. Trafikverket rekommenderar ur trafiksäkerhetssynpunkt att byggnadsfritt avstånd följs.</p>	<p>Noterat. Vid efterföljande process såsom exempelvis detaljplaneläggning och bygglov ska tillräckliga avstånd säkerställas.</p>	<p>Nej</p>
<p>Närhet till Järnväg. Generellt bör ny bebyggelse inte tillåtas inom ett område på 30 meter från järnvägen, (räknat från spår mitt på närmaste spår). Ett sådant avstånd ger utrymme för räddningsinsatser om det skulle ske en olycka, och det möjliggör en viss utveckling av järnvägsanläggningen. Verksamhet som inte är störningskänslig och där människor endast tillfälligtvis vistas, till exempel parkering, garage och förråd, kan dock finnas inom 30 meter från spår mitt (figur nedan). Hänsyn bör dock tas till möjligheterna att underhålla järnvägsanläggningen och bebyggelsen. Skyddsavståndet ska inte enbart tillämpas vid nybyggnation, utan även ligga till grund för bedömning om lämplig verksamhet vid ändrad användning av befintlig bebyggelse.</p>	<p>Noterat. Vid efterföljande process såsom exempelvis detaljplaneläggning och bygglov ska tillräckliga avstånd säkerställas.</p>	<p>Nej</p>
<p>Anslutning till allmän väg. Trafikverket eftersträvar att antalet anslutningar till allmänna vägar begränsas. Det är bara i undantagsfall som vi ger tillstånd för nya utfarter till Europavägar, riksvägar och vissa större länsvägar. Därför ser vi gärna att befintliga anslutningar används om de är lämpliga eller att samordning sker.</p>	<p>Vid efterföljande process såsom exempelvis detaljplaneläggning får relevanta utredningar genomföras. Planhandlingen har kompletterats med en riktlinje i kapitel 4.4.1 om att det vid utbyggnad av större verksamhets- och bostadsområden behöver utredas hur trafikförsörjningen till och från området ska ske. Utredningar får visa lämpliga anslutningar.</p>	<p>Ja</p>

<p>Farligt gods. Trafikverket anser att riskhanteringsprocessen ska beaktas vid framtagandet av detaljplaner inom 150 meters avstånd från en utpekad transportled för farligt gods. Trafikverket vill framhålla att väg E4 är primär transportled för farligt gods. Hänsyn till farligt gods ska beaktas för exploatering enligt de rekommendationer berörd länsstyrelse anger för vägen. Trafikverket vill uppmärksamma att eventuella skydds/riskreducerande åtgärder som sker till följd av kommunal planering inte ska placeras inom vägområdet eller på Trafikverkets fastighet. Trafikverket hänvisar i övrigt till Länsstyrelsens bedömning.</p>	<p>Synpunkten överensstämmer med planförslaget. Se kapitel 4.1.</p>	<p>Nej</p>
<p>Buller. Intill statliga vägar och järnvägar finns det risk för buller och vibrationer. Vid planläggning och lovärenden ansvarar kommunen enligt plan- och bygglagen för människors hälsa och säkerhet och för att säkerställa att bebyggelsen anpassas efter de lokala förutsättningarna. Buller ska alltid beaktas och utredas vid detaljplanering/lovärenden inom 300 meter från bullerkällan. Trafikverket anser att riktvärden enligt förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader ska följas. Trafikbullerutredningar ska ta höjd för prognosår 2045. En god ljudnivå ska i första hand uppnås genom en god samhällsplanering och inte genom uppförande av avgränsade skyddsåtgärder. Behöver ändå skyddsåtgärder uppföras för att nå riktvärdena ska åtgärderna placeras utanför Trafikverkets fastighet eller vägområdet och bekostas av annan aktör än Trafikverket. Trafikverket finansierar inga skyddsåtgärder till nybyggnation i efterhand som föranleds av kommunal planering. Kommunen ansvarar för att säkerställa att bebyggelsen anpassas utifrån de lokala förutsättningarna.</p>	<p>Kapitel 4.1 innehåller riktlinjer för buller, till granskning har det kompletterats med en förtydligande riktlinje att kommunen ska utgå ifrån att uppfylla dom nationella riktvärdena för buller.</p>	<p>Ja</p>
<p>Tidiga skeden. Trafikverket vill vara en dialogpart i samhällsplaneringen och vill gärna ha dialog om de frågor som är kopplade till statlig infrastruktur. Vi vill också informera om vår rapport Transportsystemet i samhällsplaneringen som är en sammanställning av de behov och krav som behöver tillgodoses inom den fysiska planeringen för att drift, underhåll och utveckling av transportsystemets anläggningar ska fungera. Transportsystemet i samhällsplaneringen: Trafikverkets underlag för tillämpning av 3–5 kap. miljöbalken och av plan- och bygglagen (diva-portal.org). Trafikverket utgår från att fortsatt samverkan sker inom ramen för överenskommelsen</p>	<p>Noterat. Tack för informationen. Kommunen välkomnar fortsatt dialog och samverkan med Trafikverket.</p>	<p>Nej</p>

mellan Örnköldsviks kommun och Trafikverket.		
--	--	--

Regioner

Region Västernorrland

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
<p>Sammanfattning</p> <p>Region Västernorrland välkomnar att Örnköldsviks kommun tagit fram ett förslag till en ny översiktsplan. Vi noterar att den är välförankrad och tar hänsyn till en rad viktiga områden och perspektiv. Det är gediget arbetet som gjordes och Region Västernorrland bedömer att planen är en bra utgångspunkt för framtida planering i kommunen.</p>	<p>Noterat. Kommunen tackar för yttrandet.</p>	<p>Nej</p>
<p>I dokumentet finns det en klar vision om kommunens utveckling som generellt är i linje med regionens prioriteringar för en hållbar regional utveckling. Riktlinjer för mark- och vattenanvändning är tydliga, men mer konkreta förslag på hur målkonflikter ska hanteras saknas. Ambitioner och planer kopplade till transporter kan konkretiseras ytterligare. Även om stadskärnan inte täcks av översiktsplanen skulle det kunna stärka dokumentet om kopplingar mellan Örnköldsviks tätort och övriga områden beskrivs mer i detalj, t.ex. när det gäller transportinfrastruktur och trafik eller grön och blå infrastruktur.</p>	<p>Planförslaget har kompletterats med ett utmaningskapitel för att synliggöra kommunens viktigare frågor. En slutligavvägning mellan eventuella målkonflikter behöver hanteras i kommande skeden utifrån varje enskilt fall och platsens specifika förutsättningar.</p> <p>FÖP20 kommer att arbetas in i översiktsplanen på sikt och kopplingarna kommer synliggöras tydligare. För specifika frågor beskrivs kopplingarna till FÖP20 under respektive rubrik.</p>	<p>Ja</p>
<p>Övergripande kommentarer ur ett regionalt utvecklingsperspektiv</p> <p>Översiktsplanens vägledande funktion</p> <p>Översiktsplanen skulle kunna stärkas i sin vägledande funktion. I planen lyfts många olika mål och intressen, exempelvis gällande befolkningsökning, miljö, energi, näringsliv, folkhälsa med mera, som på olika sätt kan komma i konflikt med varandra.</p> <p>Planen redovisar på ett förtjänstfullt sätt hur kommunen tar hänsyn till olika intressen, men skulle kunna bli tydligare i vilka avvägningar och prioriteringar som ska göras när intressen står emot varandra. Riktlinjerna för skogsbrukslandskapet, till exempel, är en bra utgångspunkt för att hantera de möjliga målkonflikterna men skulle kunna konkretiseras när det gäller bl.a. kompensationsåtgärder eller bevarande av traditionella näringar. Det framgår att avvägningar ofta skjuts till senare skeden (till exempel i detaljplanering eller tillståndsprövning), men en större tydlighet i</p>	<p>Planförslaget har kompletterats med ett utmaningskapitel för att synliggöra kommunens viktigare frågor.</p> <p>Planförslaget har även konkretiserat gällande hur hänsyn ska tas till olika intressen.</p>	<p>Ja</p>

hur målkonflikter hanteras skulle göra översiktsplanen mer vägledande.		
<p>Funktionella samband och mellankommunal samverkan</p> <p>Det är positivt att kommuner lyfter vikten av mellankommunala frågor och funktionella samband inte minst med andra kommuner i Västernorrland, Kvarken och Umeåregionen. Kommunen valde att separera den nya översiktsplanen och en fördjupad översiktsplan för tätorten Örnsköldsvik. Funktionella kopplingar mellan staden och andra orter spelar dock en viktig roll i utvecklingen av kommunen. De sambanden och påverkan på varandra skulle kunna analyseras mer i detalj.</p>	Synpunkten noterad. Planförslaget har kompletterats under kapitel 1.3 med tydligare information kring hur planerna förhåller sig till varandra. Kartan har kompletterats med en länk till FÖP20's karta. Dock är värt att notera att FÖP20 inte har en markanvändningskarta i samma bemärkelse som planförslaget eftersom det togs fram innan Boverkets ÖP-modell och dessutom inte är digital. Den fördjupade översiktsplanen för centralorten ska i framtiden arbetas in i den kommunomfattande översiktsplanen. Kommunen anser därför att de samband mellan staden och andra orter som beskrivs i ÖP2040 är tillräckligt.	Nej
<p>Övergripande mål, planer och program</p> <p>Förslaget till en ny översiktsplan stämmer med de prioriteringar och mål som finns på internationell, nationell och regional nivå.</p> <p>Regional utvecklingsstrategi för Västernorrland nämns, men det skulle kunna konkretiseras hur översiktsplanen bidrar till genomförandet av strategin och dess specifika mål samt eventuellt till underliggande strategier, t.ex. energi- och klimatstrategin.</p>	Beaktas delvis. Planförslaget har kompletterats med den regionala handlingsplanen för klimatanpassning.	Ja
<p>Utvecklingsinriktningen beskriver på ett förtjänstfullt sätt de övergripande strukturerna för mark och vattenanvändningen och tillhörande kartor förtydligar på ett bra sätt kommunala och regionala strukturer och sammanhang.</p>	Noterat, synpunkten är informativ och ingen justering av planförslaget har gjorts.	Nej
<p>Ämnesspecifika kommentarer</p> <p>Social hållbarhet och folkhälsa</p> <p>Region Västernorrland kan konstatera att man genomgående i planförslaget har tagit hänsyn till och integrerar ett folkhälsoperspektiv i sina riktlinjer bland annat gällande funktionsblandning, ett blandat och varierat bostadsutbud, tillgänglighet och trygghet, barn och ungas utemiljö, rörelsestimulerande miljöer, säkra gång och cykelvägar mm. Några punkter kan dock förtydligas.</p>	Noterat, synpunkten är informativ och ingen justering av planförslaget har gjorts.	Nej
<p>Både på sidan 24 och sidan 25 berörs de nationella folkhälsomålen. Här kan skrivningen bli tydligare med att vi har ett övergripande nationellt folkhälsopolitiskt mål och under det åtta målområden. Det övergripande målet är att folkhälsopolitiken ska skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.</p>	Planförslaget har justerats enligt förslaget.	Ja

<p>I planen lyfts att kommunen i sin samhällsplanering ska sträva efter förtätning och funktionsblandning vilket kan vara positivt då det bidrar till kortare avstånd, närhet till service och kollektivtrafik och bättre möjligheter att exempelvis gå och cykla. Man nämner att förtätningssåtgärder inom tätorter kan leda till att grönområden tas i anspråk. I den fortsatta planeringen rekommenderas att hänsyn tas till att grönområden, parker och annan grönska är miljöer som bidrar till att främja hälsa och förebygga ohälsa. Närheten och tillgängligheten till ett grönområde har en stor betydelse för användningen och därmed de positiva hälsoeffekterna. Forskning visar att ett grönområde behöver ligga inom 300m från bostaden, arbetsplatsen eller skolan för att besökas ofta. Förutom närheten är också närbarheten - den faktiska och upplevda tillgängligheten – till grönområdet betydelsefull. Det innebär exempelvis att det behöver finnas säkra och trygga vägar dit, men det är även viktigt att naturen upplevs som tillgänglig för olika grupper oavsett kön, etnicitet, funktionshinder, socioekonomisk status och ålder.</p> <p>Grönområden i bostadsområden, parker och liknande grönytor blir därför en viktig faktor i att skapa förutsättningar för en god och jämlik hälsa.</p>	<p>Noterat. Kommunen delar synen på god planering som lyfts i synpunkten.</p>	<p>Nej</p>
<p>Bebyggelse och kommunikationer Utvecklingsinriktningens del om bebyggelse och kommunikationer stämmer mycket väl överens med målområden och inriktningar i Regional tillgänglighetsstrategi för människor och gods i Västernorrland (2024). På det stora hela delar vi kommunens uppfattning men vi gör några inspel där vi kan bidra med fördjupad kunskap och resonemang samt inspel där vi delvis har en annan uppfattning.</p>	<p>Noterat, synpunkten är informativ och ingen justering av planförslaget har gjorts.</p>	<p>Nej</p>
<p>I Region Västernorrlands analys Pendling – Västernorrland 2024 (www.analysportalnorr.se) framgår att det är önskvärt att i möjligaste mån knyta samman Umeå arbetsmarknadsregion och Sundsvalls arbetsmarknadsregion. Utifrån restiderna kommer dessa dock inte att bli funktionellt integrerade, men det finns bra möjligheter att knyta samman delregionala kärnorna Örnsköldsvik och Hudiksvall mot sin närmaste regionala tillväxtmotor, vilket skulle innebära större och mer konkurrenskraftiga storregioner.</p>	<p>Noterat, synpunkten är informativ och ingen justering av planförslaget har gjorts.</p>	<p>Nej</p>

<p>Avsnittet om regionala samband skulle kunna kompletteras med information om branschbredd. Med funktionell regionförstoring ökar även branschbredden, vilket avgör en arbetsmarknadsregions förmågan att anpassa sig och växa. Pendlingsanalysen visar att det finns möjlighet till två dominerande arbetsmarknadsregioner kring Umeå och Sundsvall, men också en överlappande arbetsmarknadsregion Höga Kusten, utan ett dominerande centrum, i vilken Örnsköldsvik ingår tillsammans med Kramfors, Sollefteå och Härnösand.</p>	<p>Beaktas. Planhandlingen, kapitel 3.2, har kompletterats med information om arbetsmarknadsregioner och branschbredd motsvarande synpunktens huvudsakliga innebörd.</p>	<p>Ja</p>
<p>Det är tilltalande med kommunens redovisning kring robust och sammanhängande infrastruktur, där bland annat farleder, hamnar, terminaler, flyget, viktiga vägförbindelser och E4:an lyfts fram. Översiktsplanen beskriver flera planerade och önskade utvecklingar kopplat till transport och infrastruktur. Det skulle vara intressant om det framgår i planen vilka av de åtgärderna är prioriterade dvs. vart kommunen kommer att satsa mest på i den närmaste framtiden.</p>	<p>Utvecklingsinriktningen visar de övergripande strukturer i kommunens mark- och vattenanvändning samt de viktigaste befintliga och framtida strategiska och funktionella sambanden gällande bland annat kommunikationer. I kapiteltexten beskrivs olika funktioners betydelse och där framlyfts bland annat vikten av en ny E4 förbifart. Översiktsplanen är ingen handlingsplan och prioriteringar och genomförandefrågor behöver hanteras i efterföljande processer kopplat till vilken fråga det rör.</p>	<p>Nej</p>
<p>Region Västernorrland står bakom prioriteringen av E4 förbifart Örnsköldsvik som det vägprojekt i Västernorrland som är högst prioriterade avseende inspel till nationell plan för transportinfrastruktur. Region Västernorrland har mot denna bakgrund nyligen beslutat om att samfinansiera projektet med medel från kommande länsplan för regional transportinfrastruktur 2026 – 2037.</p>	<p>Noterat, synpunkten är informativ och ingen justering av planförslaget har gjorts.</p>	<p>Nej</p>
<p>När det gäller framtida stationslägen är vi mer tveksamma. Frågan om stationslägen och den nytta som uppstår lokalt kring ett nytt stationsläge behöver vägas mot den påverkan det nya stoppet har på resten av trafiksystemet. För den framtida regiontågstrafiken prioriteras en mer frekvent trafik i de primära stråken, eftersom frekvens det är det som mest påverkar resandet och bidrar till utvecklingen av funktionella arbetsmarknadsregioner.</p>	<p>Synpunkten är noterad. I översiktsplanen planerar kommunen framåtsyftande för en ökad befolkning och ökat hållbart resande. Kommunens bild är att persontrafiken och orterna kan utvecklas och då är framtida stationslägen relevanta att ha med i den långsiktiga planeringen.</p>	<p>Nej</p>
<p>I kapitel 3.3. Kommunikationer framgår en hög ambitionsnivå avseende stråk med förbättrade cykelmöjligheter. 16 stråk ska knyta samman särskilda målpunkter och eller orter inom kommunen och till andra kommunen. Merparten berör statlig väg. Kommunens stråk stämmer till viss del överens med Regionens kartanalys över regionala stråk med potential för ökad cykling medtaget tillägg för elcykel. Den regionala analysen indikerar potential i framför allt följande tre relationer Nordanås- Örnsköldsvik</p>	<p>Synpunkten noterad. Översiktsplanen redovisar fortsatt framtida cykelstråk övergripande utifrån ambitionen att knyta samman särskilda målpunkter och/eller orter, öka tillgängligheten och trafiksäkerheten. Det har dock gjorts förtydliganden i planhandlingen i kapitel 3.3. gällande att en del cykelstråk rör det statliga vägnätet. Ortsbeskrivningarna i kapitel 4.2 har kompletterats med strukturskisser och i dessa framkommer vilka behov av insatser som är prioriterade på orterna.</p>	<p>Nej</p>

<p>C, Köpmanholmen-Bjästa-Örnsköldsvik C och Gålnäs-Örnsköldsvik C.</p> <p>Därmed inte sagt att det kan finnas viss potential i de stråk som kommunen i övrigt redovisar och det kan även finnas andra skäl att förbättra situationen för oskyddade trafikanter. Vi kan dock konstatera att det kommer vara vissa utmaningar att uppnå förbättrade cykelmöjligheter längs alla 16 stråken.</p>		
<p>När det gäller järnväg, har Norrtåg AB under senare år arbetat med att ta fram en långsiktig vision för utvecklingen av den regionala tågtrafiken i norra Sverige. Norrtågsvisionen 2040 fastställdes under 2024 av bland andra Region Västernorrland. I Visionen stakas en tydlig och gemensam väg ut för den regionala tågtrafikens utveckling i norra Sverige fram till och till viss del även efter 2040. Det skulle vara en styrka om översiktsplanen i än högre utsträckning harmoniseras med den gemensamma visionen och lyfter prioriterade stråk i prioriteringsordning där kusttrafiken lyfts först och kopplat till EU:s TEN-T med målår om 2040 och att andra initiativ lyfts med sikte bortom 2040. Tågtrafik är som mest effektiv i stråk med täta befolkningscentra med relativt långa avstånd mellan stationerna för att vinna konkurrensfördelar mot främst bilen, exempelvis som mellan Umeå och Örnsköldsvik. Tågtrafik är förhållandevis dyrt att bedriva, oaktat utbyggnaden av infrastrukturen. För att den regionala tågtrafiken inte ska bli för dyr och därmed riskera tränga ut exempelvis busstrafik kan det vara mer långsiktigt hållbart att koncentrera tågresurserna till de mer befolkningstäta stråken.</p>	<p>Beaktas delvis. Utvecklingsinriktningen har justerats och ordningen som de presenterats har ändrats. Översiktsplanen innehåller ingen genomförandeplan varav målår för förverkligande av olika objekt inte har specificerats. Utvecklingen av persontrafik på stambanana benämns framtida.</p>	<p>Ja</p>
<p>Riksintresse Region Västernorrland delar kommunens ställningstagande i kapitel 6 att Örnsköldsvik flygplats bör vara riksintresse för kommunikationer och att vägarna 1067 och 1075 som båda förbinder Örnsköldsviks flygplats med E4 och i förlängningen även med Botniabanan också bör pekas ut som riksintresse för kommunikationer.</p>	<p>Kommunen delar Region Västernorrlands syn på frågan</p>	<p>Nej</p>
<p>Örnsköldsviks flygplats är utpekad som riksintresse för totalförsvarets militära del, se FM2022-23088:1, bilaga 19. Forsvarsmakten har i händelse av kris och väpnad konflikt behov av att nyttja civil infrastruktur och Örnsköldsviks flygplats är en sådan resurs.</p>	<p>Beaktas delvis. Flygplatsens utpekande som område av betydelse för Totalförsvaret har förtydligats i planförslaget.</p>	<p>Ja</p>

<p>Region Västernorrland framförde 2021 till Trafikverket att väg 1067 bör kvarstå som riksintresse eftersom vägen binder samman anläggningar av riksintresse, dvs flygplatsen och E4. Trafikverkets nya utpekande påverkades inte av varken vägens regionala betydelse eller Försvarsmaktens riksintressen, vilket innebar väg 1067 inte längre pekades ut.</p>	<p>Noterat, synpunkten är informativ och ingen justering av planförslaget har gjorts.</p>	<p>Nej</p>
<p>Utifrån det försämrade säkerhetspolitiska läget bör totalförsvarets behov och möjligheten att upprätthålla samhällsviktiga funktioner i kriser och höjd beaktas i högre grad än tidigare. Väg 1067 och 1075 bör pekas ut som riksintresse för kommunikationer utifrån funktionen att upprätthålla nationellt viktiga strukturer genom att sammanlänka riksintresset Örnsköldsviks flygplats med riksintressena E4 och Botniabanan.</p>	<p>Kapitel 6.1 har kompletterats utifrån totalförsvarets behov av vägarna.</p>	<p>Ja</p>
<p>Näringslivsutveckling, skogsbruk och jordbruk Det är positivt att översiktsplanen tar hänsyn i sina målsättningar till både invånarnas och näringslivets perspektiv med syftet att skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt som inte äventyrar miljö- och naturaspekter. Region Västernorrland noterar även att kommunen strävar efter industriutveckling som är cirkulär, energieffektiv och hållbar, som är positivt. Näringslivsperspektivet kan dock utvecklas mer i dokumentet för att belysa hur förväntad industriutveckling samspelar med t.ex. bostadsförsörjning, pendling och naturvärden.</p>	<p>Noterat. Översiktsplanen utvecklingsinriktning lyfter särskilt fram utvecklingspotentialen hos serviceorten Husum samt närorten Köpmanholmen. Vidare beskrivs dessa orters utveckling i ortbeskrivningarna. Ortbeskrivningarna beskriver orternas utveckling närmare kopplat både till verksamhetsutveckling, bostadsutveckling, infrastruktur och grönsstruktur.</p>	<p>Nej</p>
<p>Energi och resurshushållning Det är positivt att kommunen planerar utifrån resurseffektiviserings perspektiv, inklusive energieffektivisering. Energieffektivisering av byggnader och verksamheter är en prioriterad fråga på EU:s nivå. Energieffektiviserings direktivet (EED) förelägger principen energieffektivitet först (EE1) som bör vara en prioriterad ställning till nya etableringar och energisatsningar och ska tillämpas av alla medlemsländer.</p>	<p>Noterat, synpunkten är informativ och ingen justering av planförslaget har gjorts.</p>	<p>Nej</p>
<p>Översiktsplanen utgår ifrån bl.a. kommunens Klimatstrategi 2021–2026 som syftar på att öka elproduktion från sol- och vindkraft men dokumentet beskriver inte hur solenergi ska främjas t.ex. kopplat till eventuella etableringar av solcellparker eller solinstallationer vid nya eller befintliga byggnader.</p>	<p>Kommunen arbetar nu tillsammans med Umeåregionens kommuner med att ta fram en förstudie för solkraft. Hur solenergi ska främjas/arbetas med framöver kan vara en åtgärd i en handlingsplan. Planförslaget har kompletterats med kommunens inställning till solceller på byggnader i kapitel 4.1.</p>	<p>Nej</p>

<p>Region Västernorrland vill också påpeka vikten av att integrera den kommunala energiplaneringen med översiktsplanering på lång sikt. I det pågående projektet Stark lokal energiplanering i Västernorrland jobbar Region Västernorrland tillsammans med länets kommuner med att utveckla energiplaner. Samtidigt pågår det andra insatser och projekt på nationell nivå med syftet att skapa metoder och verktyg för att integrera energiplaneringen med översiktsplanering. Det arbetet bör beaktas i vidare arbete med översiktsplanering i kommunen.</p>	<p>Örnsköldsviks kommun deltar i projektet Stark lokal energiplanering och delar Region Västernorrlands syn i frågan.</p>	<p>Nej</p>
<p>Kultur och kulturmiljö Region Västernorrland kan konstatera att man genomgående i dokumentet tagit hänsyn till kulturmiljö och kulturvården. Regionen välkomnar att Strategiskt kulturarvsprogram för Västernorrland lyfts som en utgångspunkt i kommunens arbete med kulturmiljöer, liksom att det finns ett kommunalt kulturmiljöprogram som används och som avses att uppdateras. Den regionala kulturplanen saknas dock som ett av styrdokumenterna under "Regionala mål".</p>	<p>Översiktsplanen innehåller de styrdokument som har störst bäring på kommunens mark- och vattenanvändning. I det dagliga arbetet används regionala styrdokument där så är tillämpligt</p>	<p>Nej</p>
<p>Natur och friluftsliv lyfts som en av utvecklingsinriktningar. I det sammanhanget skulle kommunen kunna reflektera över kulturens roll. Regionen ser gärna ett djupare resonemang kring kulturmiljöernas roll för besöksnäringen samt om de påverkas av den utveckling av vandringsleder som beskrivs i dokumentet eller om det finns andra planer på utveckling.</p>	<p>Beaktas inte. Kommunen har valt att hålla översiktsplanen på en övergripande nivå, men utgångspunkt i Boverkets ÖP-modell och dess innehåll.</p>	<p>Nej</p>
<p>I avsnittet Arkitektur och det offentliga rummets omfattning (s. 53) beskrivs hur offentlig miljö ska hanteras framåt och konst som en del av utveckling av offentliga rum nämns. Här vill Region Västernorrland uppmuntra till att enprocentsregeln skrivs in som en rekommendation.</p>	<p>Beaktas inte. Frågan har inte behandlats inom ramen för översiktsplanen men kan vara lämplig att ta upp vid ett senare skede.</p>	<p>Nej</p>
<p>Övriga synpunkter På sid 24 beskrivs att kommunen ska värna välbefinnandet genom att uppnå folkhälsomålen och minimera psykisk ohälsa, vilket i sin tur ska bidra till en bredare form av platsattraktivitet. Det är ett högt ställt mål då folkhälsopolitiken spänner över en bredd av politikområden. Ett förslag till skrivning skulle i stället kunna vara: Kommunen ska värna välbefinnandet och sträva efter att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen, vilket i sin tur ska bidra till en bredare form av platsattraktivitet.</p>	<p>Beaktas. Planförslaget har justerats enligt förslaget.</p>	<p>Ja</p>

På sidan 28 står det att Örnsköldsviks kommun är en del av Region Västernorrland, men korrekt är att den är en del av Västernorrland eller Västernorrlands län.	Beaktas. Planförslaget har justerats enligt synpunkten.	Ja
Funktionella mellankommunala samband (Regionala samband, s.33) spelar en roll inte minst för bebyggelse och de beskrivningarna kan placeras på ett annat ställe i dokumentet, t.ex. sammanfogas under Mellankommunala frågor i Översiktsplan 2040.	Kommunen utgår från Boverkets ÖP-modell 2.1. Kommunen har utifrån denna bedömt att övergripande regionala sambanden ska redovisas i kapitlet 3 Utvecklingsinriktningen. Utöver detta redovisas mellankommunala frågor i kapitel 2.3 samt regionala mål och strategier i kapitel 2.2.	Nej
Det är tilltalande med kartredovisningen Större infrastrukturella samband för transporter av människor och gods i kapitel 3.3. Kommunikationer, som visar Örnsköldsvik i ett regionalt sammanhang. Kartan verkar visa järnvägsnätet, men blandar begrepp och namn för korridorer, järnvägsbanor och utvecklingsprojekt avseende persontågstrafik, vilket skulle kunna ses över och förtydligas.	Delvis beaktat. Kommunen ser att det ändå finns ett värde för läsförståelsen av att illustrera infrastrukturen som beskrivs i kapitlet på en gemensam karta trots att begrepp blandas. Planbeskrivningen har justerats till granskning genom att bildtexten tillhörande illustrationen i kapitel 3.3 har förtydligats så att det framgår att kartan visar både befintlig infrastruktur och framtida utvecklingsprojekt.	Ja
Användning av begreppen blå- och grön infrastruktur och ekosystem tjänster bör ses över harmoniseras. Syftet med blå- och grön infrastruktur är att leverera ekosystem tjänster så respektive rubriker kan slås ihop.	Kommunen håller med om att det finns ett starkt samband mellan de två rubrikerna. Ekosystemtjänster bidrar dock med ytterligare värden, så som sociala och materiella värden. För att lyfta alla värdens betydelse har kommunen valt att inte slå ihop rubrikerna.	Ja
Ortsbeskrivningar (kapitel 4.2) skulle kunna läggas till som en bilaga för att göra hela dokumentet lättare att läsa och navigera genom.	Ortsbeskrivningarna visar kommunens långsiktiga inriktning gällande mark- och vattenanvändningen utifrån olika orters förutsättningar. Beskrivningarna bedöms därför vara viktiga för förståelsen av planförslaget.	Nej
Symbol för en närort i en kartförklaring och i själva kartan stämmer inte.	Symbolen har ändrats i kartförklaring.	Ja
Riktlinjen Sturvuxna äldre träd har särskilt bevarandevärde då de spelar en viktig roll för biologisk mångfald, platsupplevelsen och orienterbarhet låter som en påstående och kunde konkretiseras i sin funktion.	Riktlinjen har justerats enligt synpunkten.	Ja

Kommuner

Kramfors kommun

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Kolla över så att Höga Kusten Airport är utmarkerad på alla kartor där den bör vara med	Beaktas, planförslaget har justerats så att Höga Kusten Airport finns med på illustrationen gällande större infrastrukturella samband för transport av människor och gods i regionen, se kapitel 3.3 Kommunikationer.	Ja
Likaså bör Västeraspy vara utmarkerad som tågstations på s.41	Beaktas, planförslaget har justerats så att Västerasby tågstation finns med på illustrationen gällande större infrastrukturella samband för transport av människor och gods i regionen, se kapitel 3.3 Kommunikationer.	Ja
Bör Ådalsbanan som namn vara utmarkerad i kartan för järnväg?	För att illustrationen ska kunna vara läsbar har inte alla banor preciserats däremot ingår Ådalsbanan i andra stråk/järnvägsflöden. Ådalsbanan är också en del av Botniska korridoren som finns med i illustrationen. Ingen justering görs i planhandlingen.	Nej

Härnösands kommun

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Infrastruktur och kommunikationer Härnösands kommun ser precis som Örnsköldsvik vikten av att flera insatser i infrastrukturen realiserar för regionens framtida utveckling. Flertalet av de infrastruktursatsningar som nämns i Örnsköldsviks Översiktsplan 2040, exempelvis omdragning av E4an via tunnel genom Åsberget och Nya Ostkustbanan, står Härnösand också bakom. I väntan på att dessa infrastruktursatsningar är på plats finns det ett behov av att titta på kompletterande lösningar för att möjliggöra för både transporter och resande samt öka tillgängligheten i regionen. Härnösands kommun inkluderas gärna i framtida dialoger.	Noterat. Tack för yttrandet.	Nej

<p>fort. Som ovan antyder är vidareutveckling av kommunikationer av vikt för resande och transportmöjligheter inom den egna kommunen men även ur ett mellankommunalt perspektiv. Bättre kommunikationer mellan kommunerna i Västernorrland möjliggör för ett breddat utbud av både kultur, mat och upplevelser. Besökare tenderar till att stanna längre i områden med bättre förbindelser. En ökad rörelseförmåga gynnar i sin tur även kompetensförsörjningen och arbetsmöjligheter vilket öppnar upp för en bredare arbetsregion. Härnösands kommun ser positivt på vidare kollektivtrafikutveckling i kustkommunerna, men självklart även i återstående kommuner i regionen, för att bättra på möjligheterna för pendling både för besöksnäringen, personresor och affärsresor. Och vi ser gärna att Örnsköldsvik tillsammans med Kramfors, Sollefteå och Härnösand fortsätter att utveckla kommunikationer för persontrafik för vårt gemensamma intresse i vidareutvecklingen av Höga Kusten som destination.</p>	<p>Kommunens delar Härnösands kommuns syn på frågan. I planförslagets utvecklingsinriktning lyfts större infrastrukturella samband för transport av människor och gods kopplat till den fysiska infrastrukturen exempelvis järnvägsförbindelser. Översiktsplanen hanterar inte kollektivtrafikmyndigheternas verksamhetsområden eller samordningen av trafik mellan länen.</p>	<p>Nej</p>
<p>Besöksnäringen Utöver ovan nämnda punkter kring ökad mobilitet ser Härnösands kommun positivt på ett utvecklat samarbete kring besöksnäringen i stort och Höga Kusten som destination specifikt. På sida 49 under avsnittet ”Utveckling av vandringsmöjligheter i kustområdet” uttrycks Örnsköldsviks kommuns ställning som friluftslivskommun och att man avser att vidareutveckla Höga Kusten-leden norrut mot Husum. Som tillägg till det ser Härnösands kommun potential i att även förlänga och utveckla leden söderut för att möjliggöra fler anslutningspunkter.</p>	<p>Noterat.</p>	<p>Nej</p>

<p>Vindkraftsfrågan</p> <p>Härnösand instämmer med att det är natur- och kulturmiljöerna som utgör grunden för Höga Kustens attraktivitet som både livsmiljö och besöksmål. Med det som utgångspunkt måste stor varsamhet tas gällande ytkrävande verksamheter såsom vindkraft eftersom utveckling av dessa får stor påverkan på omgivningen och landskapsbilden som helhet. Precis som Örnsköldsviks kommun belyser i sina riktlinjer för Höga Kusten tillåts inte nya vindkraftsverk inom Höga Kustens avgränsningsområde enligt miljöbalken kap 4. I denna fråga anser Härnösand att man också bör undvika utveckling av vindkraft i närliggande miljöer utifrån landskapsbildens påverkan både till och från världsarvet. Denna fråga hanteras medvetet för framför allt de norra delarna i Härnösands kommun som angränsar världsarvet.</p>	<p>Kommunen instämmer i Härnösands kommuns bedömning och anser att vindkraft inte ska uppföras inom världsarvet Höga Kusten eller de områden som kan innebära att siktlinjerna från eller mot världsarvet påverkas negativt, se kapitel 4.1. Gemensamma riktlinjer. Kommunens ställningstagande kring vindkraft har justerats sedan samrådet, se vidare i kapitel 4 i samrådsredogörelsen.</p>	<p>Ja</p>
<p>Övrigt</p> <p>Dessa slutliga kommentarer gäller förtydligande av olika benämningar som är återkommande i olika delar av planförslaget. De fall där man refererar till destinationen Höga Kusten alternativt när man refererar till världsarvet Höga Kusten bör förtydligas så att det framgår tydligt vilket av de två som avses för att öka läsbarheten och således minimera risken för potentiella feltolkningar i planförslaget. För att påverkansarbetet gällande infrastruktursatsningarna för en realisering av Nya Ostkustbanan ska hålla en röd tråd bör benämningen av investeringen och projektet benämnas konsekvent och enhetligt som Nya Ostkustbanan i planförslaget.</p>	<p>Beaktas. Planförslaget har setts över gällande användningen av begreppen Höga kusten och Nya ostkustbanan. Justeringar har gjorts i planhandlingen till granskning.</p>	<p>Ja</p>

Sollefteå kommun

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
<p>Sollefteå kommun ser positivt på Örnsköldsvik kommuns ställningstagande kring mellankommunala intressen. Mer specifikt ställningstagande avseende väg 335 och samverkan gällande utveckling av persontrafik längs sträckan Umeå-Örnsköldsvik/Höga kusten-Sollefteå-Östersund- Åre, ZYAC-banan, samt även besöksnäringens arbete i Höga Kustens fyra ägarkommuner.</p>	<p>Noterat. Tack för yttrandet.</p>	<p>Nej</p>
<p>I Örnsköldsvik kommuns översiktsplanen uttrycks att <i>Elproduktionen från vind- och vattenkraft i kommunen är idag hög och nya vindkraftsområden föreslås i översiktsplanen, men det finns brister i elnätet i öst-västlig riktning, vilket är något som kommunen önskar utvecklas.</i> Ingen av de utpekade nytillkomna vindkraftsområdena i Örnsköldsviks översiktsplan angränsar till Sollefteå Kommun. Vad kommunen kan se, finns det heller inga specifika utpekade områden för storskalig solkraftsetablering i kommunens mark- och exploaterings karta. Sollefteå kommun vill belysa att större sol-eller vindkraftsetableringar lokaliserade i nära anslutning till kommungräns kan innebära effekter eller påverkan som på olika sätt spiller över till grannkommunen. I Sollefteå kommuns planeringsstrategi finns ställningstagande till att ingen ytterligare vindkraftsutbyggnad ska ske i kommunen innan en separat plan tagits fram avseende frågan. Sollefteå kommun önskar därför att en tidig dialog förs vid en eventuell framtida etablering av sådant slag eller andra typer av större energietablering, exempelvis batterilagring, i nära anslutning till Sollefteå kommungräns. Detta för att beakta viktiga värden och miljöer även i Sollefteå kommun.</p>	<p>Noterat. Tack för yttrandet.</p>	<p>Nej</p>

Sundsvalls kommun

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Kommunstyrelsekontoret bedömer att Sundsvalls kommun ej påverkas av Örnsköldsviks översiktsplan. Kommunstyrelsen beslutar att avstå från att yttra sig.	Noterat.	Nej

Åsele kommun

Synpunkt	Svar	Ändring av planförslaget
Allmänna utskottet beslutar om att inte lämna några synpunkter	Noterat.	Nej